

SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

ENGLANTILAISTYYLINEN MIESTEN IRTOTAKKI

Suunnittelu ja valmistus vaatturi-mallimestari Raimo Kokon opissa

TEKIJÄ: *Kristiina Rautiainen*

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Kristiina Rautiainen	
Työn nimi Englantilaistyylinen miesten irtotakki – <i>Suunnittelu ja valmistus vaatturi-mallimestari Raimo Kokon opissa.</i>	
Päiväys 19.05.2015	Sivumäärä/Liitteet 56 / 17
Ohjaaja(t) Ulla Rytönen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) <i>Asiantuntija</i> Raimo Kokko <i>Asiakas</i> Mika Väänänen	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyössä käsiteltiin miesten irtotakin suunnittelu- ja valmistusprosessia mittatilaustyönä asiakkaalle. Opinnäytetyön luettavuuden kannalta työn alussa määriteltiin prosessin aikana käytetyt käsitteet. Tavoitteena työssä oli tutustua miesten vaatetukseen sekä miesten irtotakin rakenteisiin. Työn alussa pohdittiin käsitettä mittatilausvaate sekä tarkasteltiin mittatilausvaatteen ja valmisvaatteen eroavaisuuksia sekä mittatilausvaatteen hankintaa. Työssä käsiteltiin erilaisia kangasvaihtoehtoja sekä tyyppillisiä tweedkankaita ja niiden kuviointeja.</p> <p>Tietoa miesten mittatilausvaatteen tekemisestä ja rakenteista haettiin kirjallisuudesta ja internetistä. Suurimpana tiedonlähteenä opinnäytetyössä toimi asiantuntija vaatturi-mallimestari Raimo Kokko, jolla on vuosikymmenten kokemus miesten vaatetuksen parista ja miesten pukujen tekemisestä.</p> <p>Opinnäytetyössä suunniteltiin ja valmistettiin konkreettisesti englantilaistyylinen miesten irtotakki asiantuntija vaatturi-mallimestari Raimo Kokon ohjauksen alaisena. Opinnäytetyön tuloksena syntyi asiakkaan toiveita ja tarpeita vastaava yksilöllinen ja persoonallinen mittatilausvaate, jonka tavoitteena on ilmentää asiakkaan persoonaa.</p>	
Avainsanat Irtotakki, mittatilausvaate, suunnitteluprosessi, valmistusprosessi, miesten vaatetus	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Kristiina Rautiainen			
Title of Thesis An English-styled men's sport coat – Design and manufacture under the supervision of the expert tailor-patternmaker Raimo Kokko.			
Date	19.5.2015	Pages/Appendices	56 / 17
Supervisor(s) Ulla Rytönen			
Client Organisation / Partners <i>Expert</i> Raimo Kokko <i>Customer</i> Mika Väänänen			
<p>Abstract</p> <p>This thesis examines the design and manufacturing process of a custom-made men's sport coat. The concept of custom clothing is discussed at the beginning and the differences between custom apparel and ready garment are studied, as well as the purchase ordering of a custom made garment. The work deals with a variety of fabric options, as well as the typical tweed fabrics and their textures. For the readability of the thesis the terms used in the process are being defined at the beginning of the work. The aim of the work is to become more familiar with men's clothing and the structures of men's sport coats.</p> <p>Information about men's custom clothing and the structures was collected from literature and the Internet. The main source of information for the thesis is by an expert tailor- patternmaker Raimo Kokko, who has years of experience in men's clothing and in the making of men's suits.</p> <p>In this thesis an English-styled men's sport coat is designed and manufactured specifically under the supervision of the expert tailor-patternmaker Raimo Kokko. The thesis will result in an individual and personal, custom-made garment that answers to the customer's wishes and needs, and aims to embody the client's personality.</p>			
Keywords sport coat, custom-made, process of design, process of manufacture, menswear			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
1.1	Työn taustat ja tavoitteet	6
1.2	Yhteistyökumppanit	7
1.3	Työn kulku	8
1.4	Tiedonhankinta	8
2	MITTATILLAUSVAATE.....	14
2.1	Mittatilausvaate	14
2.2	Mittatilausvaate vs. valmisvaate	14
2.3	Mittatilausvaatteen hankinta	15
3	SUUNNITTELUPROSESSI.....	16
3.1	Tuotteen funktioanalyysi	16
3.2	Luonnokset ja ideointi	20
3.2.1	Malli- ja taskuvaihtoehdot	22
3.2.2	Materiaalivaihtoehdot	24
3.3	Asiakkaan valitsema lopullinen malli ja materiaalit.....	27
4	VALMISTUSPROSESSI	29
4.1	Mittojen otto ja vartalotyypit.....	29
4.2	Kaava ja kaavoitusohjelma	30
4.3	Leikkuusuunnitelma	31
4.4	Tuotteen kokoaminen	32
4.4.1	Taskutus	32
4.4.2	Miehustan liinoitus ja kokoaminen	33
4.4.3	Hihat	36
4.4.4	Kaulus	36
4.4.5	Vuoritus.....	37
4.5	Sovitus.....	38
4.6	Valmis tuote	39
5	LOPPUPÄÄTELMÄT	49
5.1	Itsearviointi ja pohdinta.....	49
5.2	Asiantuntijan palaute	50
5.3	Asiakkaan palaute.....	50

LÄHTEET 52

LIITE 1: LUONNOKSET

LIITE 2: SUUNNITTELU- JA VALMISTUSPROSESSIN KULKU

LIITE 3: SOVITUKSEN TARKASTELU HÄKKISEN JA STENIN SEMINAARITYÖN POHJALTA

1 JOHDANTO

Kiinnostus miesten vaateetusta kohtaan on kasvanut opintojeni edetessä ja siksi valitsinkin opinnäytetyöni aiheeksi miesten irtotakin suunnittelun sekä toteutuksen räätälöitynä mittatilaustyönä D-tyyppin vartalolle eli tanakalle vartalolle. Opintojeni aikana olen valmistanut muutamia naisten sekä miesten vaatteita kurssien yhteydessä. Olen huomannut, että miesten vaatteiden suunnittelu ja valmistaminen on minusta paljon kiinnostavampaa ja antoisampaa kuin naisten vaatteiden suunnittelu ja valmistus.

Opinnäytetyössäni kerron suunnittelu- ja valmistusprosessista sekä kuvaan työvaiheita ja työn kulua. Havainnollistan tekstiä valmistusprosessin aikana ottamieni kuvien avulla sekä piirrän liinoitusrakennekuvan ja poikkileikkauskuvat havainnollistamaan irtotakin rakenteita. Keskeisin tiedonhankinnan menetelmä opinnäytetyössäni on asiantuntija vaatturi-mallimestari Raimo Kokon tiedonanti ja neuvot. Opinnäytetyön suunnitteluprosessissa käytän apunani Victor Papanekin funktioanalyysiä, jotta tuotteesta tulee tarkoituksenmukainen.

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimii asiakas, joka halusi rennon casual-asun illanviettoihin oluen ääressä sekä hieman juhlallisempiin tilanteisiin vapaa-ajalla. Asiakas pääsi suunnitteluprosessin aikana vapaasti kertomaan kriteerit sekä käyttötarkoituksen takille. Inspiraation pohjana prosessissa toimii englantilaistyylinen metsästystakki nahkaisilla yksityiskohdilla.

1.1 Työn taustat ja tavoitteet

Lähes koko vaateusmuotoilun opintojen ajan olen tuntenut kiinnostusta miesten vaateetusta kohtaan, vaikka Savonia-ammattikorkeakoulun tarjoamassa muotoilun koulutusohjelmassa ei perehdytä juuri ollenkaan miesten vaateetukseen. Opinnäytetyö antoi tilaisuuden tutustua paremmin miesten vaateetukseen sekä asiantuntijan kautta vaatturin työhön. Irtotakin valmistusprosessissa pääsin syventymään tarkemmin miesten vaatteiden valmistukseen sekä asiakastyöhön.

Etsin itselleni sopivan asiakkaan, joka ei ollut löytänyt kaupoissa kiertelystä huolimatta tyylilleen sopivaa irtotakkia. Työn aikana pääsin kehittämään omaa ammatillista osaamistani ompelu- sekä suunnittelutaitojen suhteen. Opinnäytetyön valmistusprosessin alussa pyysin apua asiantuntija vaatturi-mallimestari Raimo Kokolta ja sain häneltä henkilökohtaista ohjausta koko irtotakin valmistuksen ajan. Opinnäytetyössä kerron miesten irtotakin rakenteista sekä suunnittelusta asiakkaan toiveiden mukaan. Valmistan takin asiakkaan mitoilla asiantuntijan ohjauksella. Irtotakin valmistuksessa hyödynnän asiantuntijan osaamista, neuvoja sekä keskusteluja hänen kanssaan. Yksi tärkeimmistä tiedonhankinnan lähteistä tässä työssä on myös alan kirjallisuus.

Aikaisemmin koulun aikana olen valmistanut muutamia miesten vaatteita. Ensimmäinen valmistamani miesten vaate oli Uniikkivaate -kurssilla asiakastyönä valmistamani goottihenkinen miesten pitkätakki. Toisen miesten takin valmistin Funktionaalinen vaate -kurssin aikana, kyseessä oli urheilullinen

miesten talvitakki. Mielestäni aikaisemmin suunnittelemistani ja valmistamistani miesten vaatteista on ollut hyötyä opinnäytetyön valmistusprosessissa. Miesten irtotakin valmistaminen on kuitenkin hyvin erilainen projekti kun aikaisemmat valmistamani miesten vaatteet ja siksi se onkin mielestäni riittävän hyvä ja laaja opinnäytetyönaiheeksi.

Työn tavoitteena on oppia suunnittelemaan ja toteuttamaan mittatilausvaate asiakkaan toiveiden ja tarpeiden pohjalta. Työssäni haluan suunnitella sekä valmistaa miesten irtotakin alusta loppuun saakka. Työ painottuu voimakkaasti valmistusprosessiin, jossa pääsen tutustumaan miesten irtotakin rakenteisiin. Tavoitteena on ammentaa tietoa asiantuntijalta mahdollisimman paljon ja saada mahdollisimman kattava käsitys miesten irtotakin valmistukseen liittyvistä työvaiheista. Opinnäytetyössä perehdyn miesten irtotakin valmistusprosessiin sekä havainnollistan irtotakin rakenteita kuvaamalla sekä piirtämällä poikkileikkauskuvat. Haluan työlläni antaa tietoutta miesten irtotakin valmistamisesta kiinnostuneille, mutta silti työni tarkoitus ei ole tehdä ohjekirjaa ensimmäistä irtotakkiaan valmistamaan aloittaville henkilöille. Pyrin työssäni vastaamaan seuraaviin kysymyksiin: Mikä on mittatilausvaate? Mitä eroa on mittatilausvaatteella ja valmisvaatteella? Miksi teettää mittatilausvaate? Suurimpana haasteena on, kuinka suunnitella ja valmistaa mittatilaustyö, joka vastaa asiakkaan tarpeita ja toiveita.

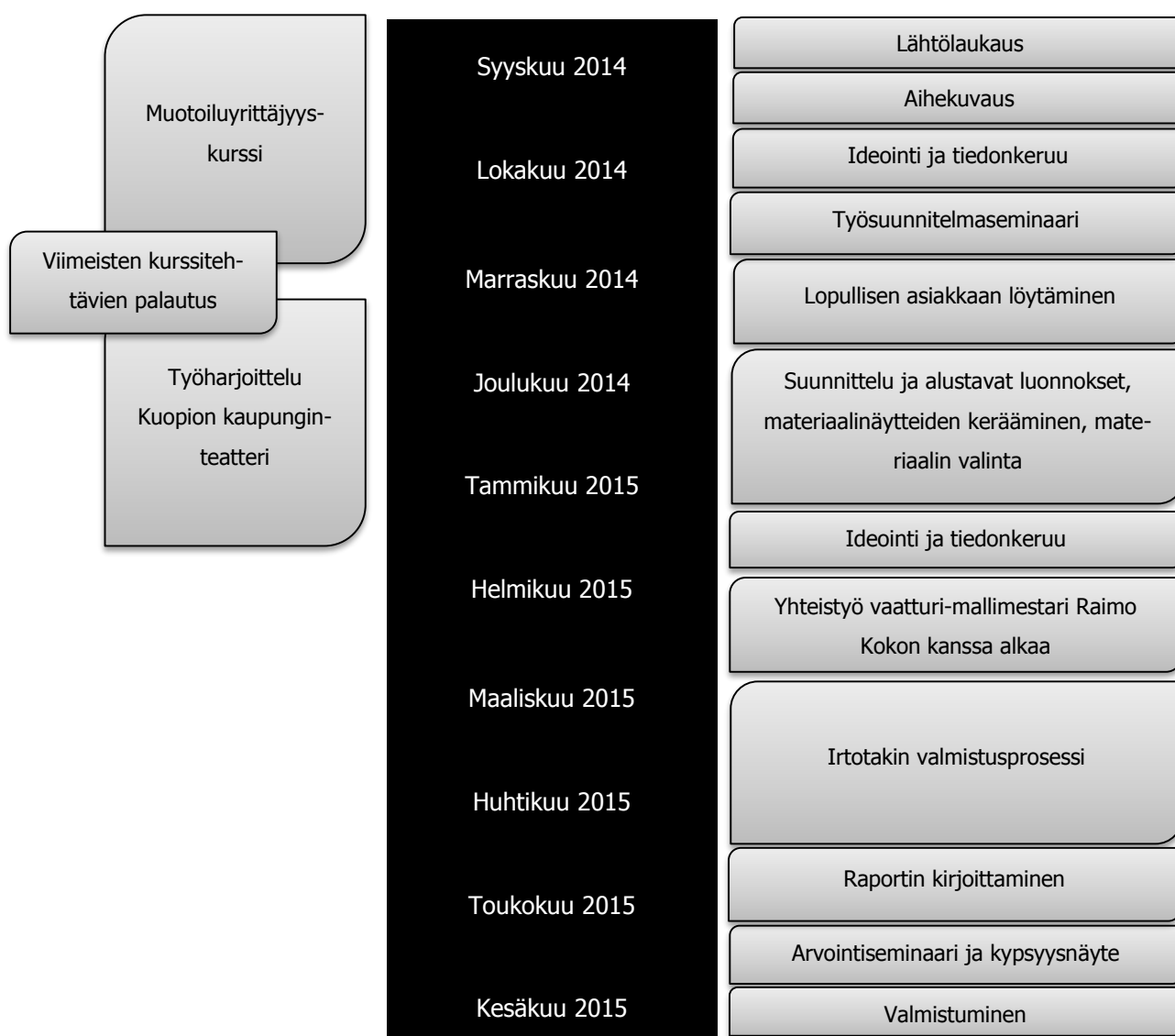
1.2 Yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppaneina opinnäytetyössä toimii kuopiolainen asiantuntijan roolissa oleva vaatturimallimestari Raimo Kokko, jolla on pitkä historia takanaan miesten vaatetuksen parissa. Hän on muun muassa työskennellyt mallimestarina alkuperäisessä Turossa 1973–1988 välisenä aikana ja sittemmin Turo Tailor Oy:ssä vuoteen 2006. Turolla hän kaavoitti miesten pukuja aluksi Englantiin ja sittemmin Pohjoismaihin ja Neuvostoliittoon. Kokko on muun muassa kaavoittanut Englantiin pukumalleja, joita on valmistettu 8. miljoonaa kappaletta. Turo Tailor Oy:stä pois jäätyään Kokko on toiminut vaatetusalan yrittäjänä 2013 vuoteen saakka. Tällä hetkellä hän on eläkkeellä ja tekee aina satunnaisesti neuvontatyötä pienille yrityksille. (Kokko 2015)

Toinen yhteistyökumppani on tietenkin asiakas, jolle irtotakki suunnitellaan ja toteutetaan. Asiakkaana työssäni toimii kuopiolainen terveydenhoitajaopiskelija Mika Väänänen, joka ei ole löytänyt kaupasta tyylilleen sopivaa takkia.

1.3 Työn kulku

Aloitin opinnäytetyön ideoinnin ja tiedonkeruun syksyllä 2014, jolloin pidin myös työsuunnitelmaseminaarin. Loppusyysky 2014 ja alkukevät 2015 menivät aika pitkälti työharjoittelun ja kurssien parissa, joiden ohella yritin edistää opinnäytetyötäni. Opinnäytetyöni lähti käyntiin kunnolla vasta harjoittelun jälkeen helmikuussa 2015, kun lähetin sähköpostia vaatturi-mallimestari Raimo Kokolle, jolta pyysin apua opinnäytetyöni valmistusprosessiin. Ilokseni Kokko suostui yhteistyöhön ja pääsin aloittamaan takin valmistuksen hänen ohjauksen alaisena, koko työn ajan Kokko ohjeisti minua henkilökohtaisesti takin valmistuksessa. Valmistusprosessin aikana kirjasin muistiin oppimiani uusia asioita ja kuvasin irtotakin valmistuksen etenemistä kameralla.

KUVIO 1. Prosessin kulun kuvaus. (Rautiainen 2015-04-15.)

1.4 Tiedonhankinta

Tietoa valmistusprosessista hankin pääasiassa asiantuntijan kanssa keskustelemalla ja noudattamalla hänen ohjeistuksiaan prosessin edetessä. Työvaiheiden edetessä taltioin prosessia valokuvien avulla sekä kirjoitin muistiinpanoja työvaiheista. Käytin myös tiedonhankinnassa apuna Kuopion kaupunginteatterilta lainassa olleita vanhoja miesten puvuntakkeja, joiden vuori oli aukileikattu, mikä mahdollisti konkreettisesti takkien rakenteiden tarkastelemisen.

Etsin myös tietoa alan kirjallisuudesta sekä internetlähteistä. Lähteisiin tuli suhtautua kriittisesti punnitsemalla lähteiden luotettavuutta. Tiedonhankinnan jälkeen oli myös tärkeää aiheen rajaaminen sekä esiin nousseiden käsitteiden pohdinta ja aukikirjoittaminen.

Tietoa hankkiessani käytin myös hyödyksi omia aikaisempia kokemuksiani ja havaintoja mittatilausvaatteen valmistuksesta. Havainnot ja kokemukset pohjautuivat aikaisemmin opintojeni aikana valmistamiini vaatteisiin sekä Savonia-ammattikorkeakoulun tarjoamilla kursseilla opittuun tietoon.

OPINNÄYTETÖSSÄ KÄYTETTYJÄ KÄSITTEITÄ

Työn luettavuuden kannalta oli oleellista selvittää muutamia työssä käytettäviä keskeisiä käsitteitä.

Casual

Tarkoittaa rennon huoletonta asua, joka ei kuitenkaan ole nukkavieru taikka rikkinäinen. (Tanttu 1988, 34.)

Englantilaistyylinen irtotakki

Tässä opinnäytetyössä tarkoittaa perinteistä englantilaista tweedtakia mukailevaa takki. Aidossa tweedtakissa on muun muassa kolme nappia, takahalkio ja vinot taskut. (Roetzel 2000, 309.)

Hakki

Kankaaseen leikataan pienet kohdistusmerkit, joita kutsutaan nimillä hakki. Hakkeja käytetään myös kappaleiden ja muotolaskoksien kohdistamiseen. (Ylönen & Häkkinen 2012, 35.)

Harsiminen

Kappaleet ommellaan käsin väliaikaisesti yhteen löyhäkierteisellä puuvillalangalla. Harsimista suositellaan silloin, jos koetaan, että liidulla merkintä tai nuppineuloilla kappaleiden yhdistäminen on mahdotonta. (Ylönen & Häkkinen 2012, 35.)

Hihalauta

Käytetään apuna vaatteiden kapeiden kohtien silittämisessä esim. hihoissa. Hihalautaa voidaan käyttää apuna myös pääntietä ja hihan pyöriötä silittäessä. (Ylönen & Häkkinen 2012, 22.)

Hulppio

Kankaassa on hulppioreuna, joka on kudottu ja rispaantumaton. Se on samansuuntainen kuin kankaan loimen suunta. (Smith 2009, 76.)

Irtoliina

Käytetään miesten takeissa ja puvuissa antamaan ryhtiä vaatteelle. Irtoliinojen avulla takin rintaosa säilyttää muotonsa. Irtoliinat kiinnitetään ompelemalla paikoilleen. Liinat voivat olla kangaspohjaisia, on olemassa esim. villaliinoja ja kuitukangaspohjaisia liinoja. (Miettinen 2000, 33 ; Kaipainen 2008, 315.)

Irtotakki

Kyseessä on yksirivinen takki, joka ei ole osa miesten pukukokonaisuutta. Irtotakki valmistetaan tyypillisesti tweedistä tai vaihtoehtoisesti jostain muusta villakankaasta. Se on kehittynyt ajan saatossa englantilaisesta ratsastustakista sekä Norfolkintakista. (Roetzel 2000, 349) Irtotakissa voi olla nahka- tai alcantarasomisteita, kuten kyynärpäapaikat, napinlävet, kaulus jne. Tämän tyyppisiä takkeja käytetään edelleen Englannissa ja Saksassa metsästysvaatteina. (Miettinen 2000, 22)

Jouhikangas

Paksu tukiliinakangas, jossa on käytetty hevosen jouhia. Sitä käytetään perinteisessä vaatturintyössä antamaan ryhtiä takin miehustalle. (Nisula 2007, 95).

Kalanruoto

Kyseessä on eräänlainen toimikassidos, jossa kankaan sidos muodostaa vinoviivaisen kuvion. Kalanruotokuvio syntyy, kun toimiviivan suunta on sidoksessa välillä käännetty, se saa aikaan siksakkikuvion. Irtotakeissa käytetään hyvin usein paksua kalanruototweediä. (Roetzel 2000, 349.)

Kulmanavaaja

Apuväine kapeiden saumojen avaamisessa esim. hihoissa ja kauluksessa (Ylönen & Häkkinen 2012, 22).

Laitavaate

Käytetään myös nimitystä alavara, joka on napituksen tai halkion nurjalle puolelle kääntyvä tai omeltu päällikankaasta tehty osa (Lindfors 2004, 9).

Liimatukikangas

Ajan säästämiseksi käytetään liimallista tukikangasta, joka kiinnitetään liimaprässin avulla irtotakin päällikankaaseen nurjalle puolelle, se jää päällikankaan ja vuorin väliin. Liima sulaa kuumen prässin ansiosta ja kiinnittyy jäähtyessään päällikankaaseen. Sen tehtävänä on antaa vaatteiden rinnukselle tukea. (Roetzel 2012, 232.)

Lipputasku

Ylimääräinen tasku, joka on pienempi kuin normaali tasku. Tyypillisesti se sijaitsee takin oikean sivutaskun yläpuolella. Lipputaskuja käytetään erityisesti irtotakeissa. Ajaa kolikkotaskun virkaa. (Roetzel 2000, 350.)

Made to measure

Tarkoittaa valmistustapaa, joka on valmisvaatteen ja mittatilausvaatteen välissä. Valmistuksessa käytetään hyväksi valmisvaatteen leikkauksia ja valitaan sellaiset leikkaukset, jotka sopivat parhaiten asiakkaalle. Tällä tekniikalla helpotetaan kaavoitusta ja voidaan jättää ensimmäinen sovitus kokonaan pois. Tuotteesta valmistetaan yksittäiskappale, jossa voidaan muuttaa leikkauksien kohtia, hihojen ja helman pituutta sekä vyötärön ympärystä. Valmistustapa mahdollistaa myös kankaan vaihtamisen. (Roetzel 2000, 350)

Miehusta

On tyypillisesti paidan, takin yms. yläosa. Miehistaksi kutsutaan liivimäistä yläosaa, johon hihat kiinnitetään. (Lindfors 2004, 112.)

Moodboard

On yleensä kollaasitekniikalla tehty ideataulu, jossa on käytetty hyväksi mm. kuvia, tekstiä ja vaikkapa materiaalinäytteitä. Tekniikka on hyvin käytetty luovilla aloilla, se on tapa kartoittaa suuntaa esim. tuotteelle, mallistolle tai vaikkapa logolle.

Muotolaskos

Ommeltava laskos, jolla poistetaan ylimääräistä väljyyttä ja muotoillaan vaatetta vartaloa myötäileväksi. Se on muodoltaan kiilamainen ja kapenee kohti kärkeä. (Ylönen & Häkkinen 2012, 64.)

Napinläpikone

Ompelee napinläven muodon, joka leikataan auki koneen leikkurilla tai käsin. Koneen avulla voidaan säätää napinläven pituutta ja napinlävessä käytettävän tikin tiheyttä. (Ylönen & Häkkinen 2012, 17.)

Nappanahka

Päällimmäinen nahkakerros, joka tuntuu kättä vasten sileältä ja pehmeältä. Se kestää hyvin kovaaakin kulutusta. Nappanahkaa käytetään mm. housuissa ja takeissa.

Poikkileikkauskuva

Poikkileikkauskuvien piirtäminen kuuluu osaksi vaatetusalan teknistä piirrustusta. Kuvilla kuvataan vaatteiden valmistusvaiheita. Ne kertovat ommeltujen saumojen rakenteen ja niissä näkyy ompeleiden sijainti. Poikkileikkauskuvien avulla ompelijan tulisi pystyä valmistamaan tuote. (Ylönen & Häkkinen 2012, 42; Heikkilä, Kuikka & Paimela 1990, 43.)

Prässäys

Vaatetta prässätessä käytetään apuna höyryä. Prässäminen eroaa silittämisestä siten, että rautaa pääasiassa painetaan kangasta vasten ja nostetaan. Se kuohkeuttaa ja silottaa kangasta. Se myös poistaa liiallisen kiillon ja sen avulla voidaan painaa tuotteeseen taitteet ja laskokset. Prässin avulla voidaan myös venyttää ja supistaa kangasta, jolloin kangasta voidaan muotoilla vartalon muodon mukaiseksi, se parantaa tuotteen istuvuutta. (Ylönen & Häkkinen 2012, 28.)

Pyöriö

Hihan pyöreänmuotoinen yläosa, joka kiinnitetään ommellen vaatteen kädentielle (Huhta & Huhta 2013.).

Räätälinliitu

Liituja valmistetaan monia erilaisia, niitä on saatavilla mm. terotettavina kyninä ja täytettävänä versioina. Liitua käytetään kankaan merkitsemistä varten. (Ylönen & Häkkinen 2012, 19)

Saumavara

Ommellessa jätetään saumavara, jonka tarkoituksena on estää tuotteen purkautuminen. Saumavarailla tarkoitetaan ommellun kohdan ja kankaan reunan välistä matkaa. (Ylönen & Häkkinen 2012, 48)

Sormustin

On tärkeä väline monille ompelijoille. Sillä suojataan keskisormi neulanpistoilta ja helpotetaan ompelua. Sormustimen valitsemisessa on tärkeää, että sormustin on sopivan kokoinen sormeen. (Smith 2009, 21.)

Syötös

Kappaleita yhteen ommeltaessa toisen kappaleen reuna voi olla hieman pidempi toista, tällöin pidempään reunaan tulee ns. syöttää. Syöttäessä on tarkoituksena, että kappaleiden reunat menevät tasan ilman, että muodostuu huomattavia poimuja. Syötöstä käytetään usein hihan pyöriöllä, apuna voidaan käyttää syötöskonetta tai poimulankaa. (Huhta & Huhta 2013.)

Tasokuva

Tuotteesta piirretty kaksiuuloitteinen piirros, joka tehdään tyypillisesti käsin piirtämällä tai koneella. Tasokuvasta ilmenee tuotteen muoto sekä leikkaussaumojen määrä ja sijainti. (Ylönen & Häkkinen 2012, 42.)

Tweed

Villakangas, joka on kudottu erivärisistä villakuiduista. Se on valmistettu tyypillisesti Skotlannissa. (Roetzel 2000, 352.)

Vaatturi

Vaatturin työhön kuuluu ottaa mitat asiakkaasta, valmistaa asiakkaan mittoja hyväksi käyttäen kaavat, siirtää kaavat kankaalle, leikata tarvittavat osat kankaasta ja ommella niistä käsityönä yksilöllinen asiakkaalle istuva vaate. (Roetzel 2012, 231)

Vaatturinnapinläpi

Silmukallinen napinläpi, jossa toinen pää on suora ja toisessa päässä on ympyrä. On yleisesti käytetty naisten jakuissa ja miesten takeissa. (Smith 2009, 93)

Vaatturin olkatoppaus

Käytetään korostamaan hartialinjaa. Toppaus tulee laittaa olkapäälle päällikankaan ja vuorin väliin, sitä käytetään usein miten naisten jakuissa ja miesten takeissa. Toppaus koostuu pehmeästä vanusta, joka on kahden tukikankaan tai huopakankaan välissä. (Nisula 2007, 68)

Vartalotyyppi

Vartalotyyppiin vaikuttaa luuston rakenne, joka määrää vartalon koon ja ympärysmitat. Luuston rakenne on jokaiselle yksilöllistä. Vaikuttavia tekijöitä ovat myös kehossa olevat lihakset ja rasva, jotka ympäröivät luustoa. Vartalotyyppin määrääviä tekijöitä ovat rinnan- ja lantionympäryys. (Anttila & Jokinen 2011, 25)

Verka

Vanutettua ohutta villahuopaa, jossa on teollisesti kudottu palttinasidos. Verkaa käytetään miesten takkien alikauluksena. (Kaipainen 2008, 326.)

Vuori

Vuorin tehtävänä on suojata päällikankaan sisäpintaa hieltä ja helpottaa vaateen puettavuutta. Se on usein miellyttävämmän tuntuinen ihoa vasten kuin päällikangas. (Roetzel 2000, 352)

Yksirivinen

Yksirivisellä takilla tarkoitetaan takkia, jossa on edessä yhdessä rivissä joko kaksi tai kolme nappia. Kaksinappisessa takissa suljetaan vain ylin nappi, kun taas kolme nappisessa voidaan sulkea joko keskimmäinen nappi tai kaksi ylintä. (Roetzel 2000, 352)

2 MITTATILAUSVAATE

2.1 Mittatilausvaate

Tässä opinnäytetyössä mittatilausvaatteella tarkoitetaan vaatetta, joka on valmistettu asiakkaan henkilökohtaisilla mitoilla; jotkut käyttävät myös sanaa räätälinvaate. Mittatilausvaatetta valmistettaessa on tärkeää ottaa huomioon asiakkaan toiveet ja tarpeet valmistettavan tuotteen suhteen. Mittatilausvaatetta tehdessä hyödynnetään asiakaslähtöistä suunnittelua ja pyritään ottamaan huomioon asiakkaan mielipiteet sekä pyritään luomaan haluttu lopputulos. Hyvin tärkeässä roolissa on itse asiakas ja asiakastyytyväisyys. Keskeisessä osassa ovat myös asiakaspalvelu- sekä vuorovaikutustaidot. Vaatetta valmistettaessa on erityisen tärkeää päästä laadukkaaseen lopputulokseen sekä asiakkaan vartalon muotoja imartelevaan kokonaisuuteen. Lopullisena tavoitteena on tietysti tyytyväinen asiakas.

Mittatilausvaate on tasapainoinen kokonaisuus, se on asiakkaalle sopivan kokoinen ja laskeutuu kauniisti kantajansa päällä. Huolella tehdyssä mittatilausvaatteessa ei ole vetoja eikä tasapainovirheitä. Vaatteen tulee korostaa vartalon hyviä puolia ja peittää mahdollisimman paljon niin sanottuja heikkoja kohtia. Vaatteen käyttötarkoituksen mukaan sen tulee olla toimiva seistessä, istuessa, kävellessä tai työtä tehtäessä. Vaatteen mittasuhteilla pyritään asiakasta miellyttävään ja tasapainoiseen kokonaisuuteen. Asiakkaan koko ja tyyli määrävät yksityiskohtien mittasuhteet. Yksityiskohtien tulee olla sopivat valittuun malliin ja materiaalin. (Anttila & Jokinen 2011, 12)

Vaatureiden taidot ovat huonontumassa kovaa vauhtia Keski- ja Pohjois-Euroopan maissa. Sanoetaan myös, että mittatilausvaate on vain yhtä hyvä kuin tekijänsä. On myös totta, että nykypäivänä asiakkaan on vaikea erottaa hyvin tehtyä työtä keskinkertaisesta. Elämme maailmassa, jossa olemme tottuneet ostamaan valmisvaatteita suoraan kaupan hyllyltä. Nykypäivänä mittatilaustyö ei ole enää yksinomaan ainoa tapa saada hyvin istuva ja vartaloa imarteleva vaate. Ainostaan mittatilaustöiden perinne on säilynyt Englannissa ja Italiassa, jossa on yhtä uusiutuva asiakaskunta, joka tunnistaa hyvän laadun ja osaa arvostaa sitä. (Roetzel 2002, 93)

2.2 Mittatilausvaate vs. valmisvaate

Valmisvaatteella tarkoitetaan vaatetta, jota ei ole tehty asiakkaan henkilökohtaisilla mitoilla, vaan kyseinen tuote on valmistettu niin sanotusti standardimitoilla. Etuna valmisvaatteissa on se, että vaate on heti käyttövalmis ostohetkestä lähtien, eikä asiakkaan tarvitse odottaa viikkoja, että vaate kaavoitetaan ja valmistetaan. Valmisvaatteen huonoina puolina ovat sesongista riippuvaiset väri-, kuosi- ja kangasvaihtoehdot. Laatu valmisvaatteissa ei tyypillisestikään ole yhtä priimaa kuin mittatilausvaatteessa ja vaatteen istuvuus asiakkaalle voi olla mitä sattuu. (Roetzel 2002, 352)

Mittatilausvaatessa on paljon etuja muun muassa valinnanvapaus kankaiden ja yksityiskohtien suhteen sekä vaatteen täydellinen istuvuus vartalotyypistä huolimatta. Kaikille vartalotyypeille ei välttämättä löydy vaihtoehtoa suoraan kaupasta, jolloin valmisvaatteen ostanut asiakas joutuu paremman istuvuuden saavuttamiseksi viemään vaatteen muokattavaksi ammattilaisen käsiin. Jos täydellinen istuvuus ei ole ensimmäinen proriteetti vaan tuotteen ulkonäkö, silloin kannattaa kallistua edullisempaan vaihtoehtoon eli valmisvaatteeseen.

2.3 Mittatilausvaatteen hankinta

Mittatilausvaatetta ei kannata tilata netistä, sillä itse tai kaverin ottamat mitat saattavat vaihdella reilusti, ellei mittojen ottaja ole ammattilainen. Ulkomaan matkoilla Aasiassa teetetyt puvut voivat onnistua ja olla täydellisesti istuvia, mutta takuita kankaiden laaduista ja ompelun tasosta ei välttämättä ole. Yleensä myös asiakkaan ja tekijän välillä saattaa olla kielimuuri, jos yhteistä kieltä ei ole. Tällöin saattaa olla haastavaa kertoa tekijälle, mitä odotuksia vaatteelle on. Monia turisteja houkuttelee, että ulkomailla valmistetut mittatilausvaatteet ovat edullisempia kuin Suomessa valmistetut, Suomessa ei olla valmiita maksamaan laadusta.

Mittatilausvaatetta teetettäessä kannattaa etsiä käsiinsä luotettava ja ammattitaitoinen tekijä, jolla on kokemusta mittatilausvaatteiden tekemisestä. Mittatilausvaatetta hankkiessa kannattaa myös miettiä tarkoin tuotteen tuleva käyttötarkoitus. On myös puntaroitava, että kumpi on parempi vaihtoehto; valmisvaate vai mittatilausvaate käyttötarkoituksen mukaan. Hankinnassa kannattaa kiinnittää huomiota laadukkaisiin kangasvalintoihin sekä takin tuki- ja liinoitusrakenteisiin.

3 SUUNNITTELUPROSESSI

Opinnäytetyön suunnitteluprosessi alkoi syksyllä 2014, kun löysin asiakkaan, jolla oli tarve vapaa-ajan miesten irtotakille. Suunnittelu alkoi keskustelemalla asiakkaan kanssa ja kartoittamalla hänen tarpeita ja toiveita irtotakin suhteen. Asiakas oli entuudestaan tuttu, josta oli hyötyä minulle suunnitteluprosessin aikana, käsitys hänen tyylistään ja luonteestaan oli jo päässyt muodostumaan. Suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä olivat asiakkaan vartalotyyppi sekä mieltymys maanläheiseen tyyliin.

Asiakkaalle ei ollut vielä alussa muodostunut täydellistä kuvaa siitä, millaisen irtotakin hän haluaisi. Hänen tärkeimmät toivekriteerit irtotakille olivat rentous, laadukkuus sekä tyylikkyys. Toiveet antoivat suunnittelijalle hyvin vapaat kädet tehdä materiaali- sekä malliehdotuksia asiakkaalle, joista asiakas pääsi valitsemaan itselleen mieluisimman vaihtoehdon.

Etsin suunnitteluprosessin aluksi internetistä pohjaksi kuva-aiheistoa, jonka jälkeen lähdin luonnostelemaan ja tein asiakkaalle muutaman moodboardea nähtäväksi. Moodboardien jälkeen esittelin asiakkaalle tasokuvina piirrettyjä mallivaihtoehtoja ja myöhemmin kävin ostamassa Eurokankaasta kangasnäytteitä, jotka toin hänelle näytille. Tavoitteena oli luoda asiakkaan näköinen, persoonallinen ja massasta erottuva miesten irtotakki.

3.1 Tuotteen funktioanalyysi

Suunnittelun ja tuotteen lähtökohtien analyysipohjaksi valitsin Victor Papanekin (1973) funktioanalyysin. Käsiyötuotteen suunnittelussa on otettava huomioon erilaiset tuotteen funktiot, jotta saadaan tehtyä toimiva ja asiakkaan tarpeita vastaava tuote. Tarve ei ole suinkaan ainoa tuotteen funktio, vaikka koko prosessi lähteekin siitä liikkeelle, asiakkaan tarpeesta. Suunnittelussa pyritään tarkoituksen mukaisuuteen ja tuotteen tulee täyttää sille asetetut funktiot. Papanekin funktioanalyysi koostuu kuudesta eri osasta; tarpeesta, telesistä, assosiaatioista, estetiikasta, menetelmistä sekä tuotteen käytöstä. Näistä analyysin eri osa-alueista muodostuu toimiva käsiyötuote. Analyysiä varten Victor Papanek on tehnyt kuusikulmaisen kaavion, jonka avulla selvennetään funktion eri kohtien välistä yhteyttä.

KUVIO 2. Papanekin kuutio. (Papanek 1973.)

KUVIO 3. Oma sovellus Papanekin kuutiosta. (Rautiainen 2014-12-02.)

Lähdin soveltamaan Papanekin funktiokokonaisuuden mallia vastaamaan enemmän omaa näkemystäni suunnittelun lähtökohdista. Avaan soveltamaani mallia ja kerron funktioiden merkityksestä omaan opinnäytetyöhöni liittyen. Seuraavaksi erittelen tuotteen funktiot osa-alueittain.

Tarve

Tuotetta suunniteltaessa prosessiin kuuluu pohtia, mihin tarpeeseen tuotetta suunnitellaan. Tarve voi merkitä eri ihmisille eri asioita. Käsityöntekijän on olennaista pohtia, miksi tuotetta suunnitellaan, mikä on todellinen tarve tuotteelle ja tyydyttääkö valmistettava tuote käyttäjän tarpeita. Aivan jokaisella ihmisellä on perustarpeita, jotka syntyvät psykologisista sekä fysiologisista vaatimuksista. Perustarpeisiin kuuluvat esim. mukavuus, lämpö, turvallisuus ja hygienia. Osa tarpeista muodostuu sosiokulttuurisista tapahtumista. Hyvin usein tarpeet koostuvat yhteiskunnan luomasta paineesta sekä sosiaalisesta elämästä ja yhteisöllisyydestä. Analyysiä käytettäessä pyritään kiinnittämään huomiota ihmisen todelliseen tarpeeseen ja pois sulkemaan ohimenevät tarpeet. (Papanek 1973, 30-31)

Valmistettavan tuotteen ensisijainen tarve on peittää asiakkaan alaston keho sekä pitää hänen vartalonsa lämpimänä. Opinnäytetyössäni tuotteen valmistamisen lähtökohdista ovat myös asiakkaan tarpeet ja toiveet, jotka pyrin ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon prosessin aikana. Kyseessä oleva vaate on vaate, jota asiakas tulee luultavasti käyttämään ulkotiloissa, jolloin materiaalien valintaan on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta tarve tuotteen funktiossa toteutuu. Tuotteen tarkoituksena on ilmentää asiakkaan persoonaa ja korostaa asiakkaan hyviä puolia. Omat tarpeeni tuotteen suunnittelussa sekä valmistamisessa ovat taitojeni kehittyminen miesten vaatetuksen suhteen sekä asiakkaan toiveiden huomioon ottaminen suunnittelun aikana.

Telesis

Tuotetta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon tuotteen ajanmukaisuus, joka on heijastus kuluvan ajan ajanhengestä sekä vallitsevista olosuhteista. Tuotteen tarkoituksena on sopia yhteiskuntaan, jossa sitä tullaan käyttämään. Telesikseen yhdistetään yleensä tyylin käsite, jolla on vahva side kuluvan aikakauteen, yhteiskuntaan ja kulttuuriin. Tyyllillä ilmennetään kuluvan ajan trendejä ja muutokieltä. Ajanmukaisuuteen liittyvät assosiaatiot jo aikaisemmin koetusta, ne voivat syntyä jo lapsuudessa. Tuotetta suunniteltaessa on oleellista pohtia, mitä aikakautta ja tyyliä tuotteella halutaan ilmentää sekä miten tuotteessa esiintyy kuluvan ajan ajankuva. (Papanek 1973, 32-34)

Valmistettavan tuotteen suunnittelussa pyrin pikemminkin ajattomuuteen kuin ajanmukaisuuteen. Tällöin tuotteesta tulee pitkäikäisempi ja se sopii eri aikakausille. Tuotteen yksityiskohtia hyväksi käyttäen pyrin tuomaan tuotteeseen modernin vivahteen, käyttämällä yksityiskohtien valmistamisessa kierrätysnahkaa, kierrätys kuuluu hyvin vahvasti kuluvan ajan ajankuvaan ja on muodikasta. Yksityiskohdat eivät silti paljasta liikaa, millä aikakaudella tuote on suunniteltu ja valmistettu.

Assosiaatio

Tuotetta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon sen aiheuttamat assosiaatiot ja millaisia assosiaatioita tuotteella halutaan luoda käyttäjälle. Tuoteella ei pyritä tuomaan epämiellyttäviä viestejä käyttäjälle, vaan pyrkimyksenä on luoda positiivisia assosiaatioita. Assosiaatiot ovat mielenyhtymiä, jotka ovat saaneet alkunsa jo hyvin aikaisin varhaislapsuudessa. Usein miten mielenyhtymät ovat kulttuuriin ja kasvatukseen sidonnaisia. Ne syntyvät eri aistien vastaanottaessa meihin kohdistuvia ärsykeitä, mitä olemme nähneet, kuulleet, maistaneet tai tunteneet. Assosiaatiot voidaan jaotella eri lajeihin esim. symboliset assosiaatiot, kulttuuriset assosiaatiot, sosiaaliset assosiaatiot ja ammatilliset assosiaatiot. (Papanek 1973, 34-37)

Valmistettavan tuotteen suunnittelussa pyrin luomaan asiakkaalle mielikuvan juuri häntä varten käsittehdystä vaatteesta käsitikkikoneella tehdyn päällitikkauksen avulla ja toivon sen luovan positiivisia mielenyhtymiä asiakkaalle ja kokemuksen, että häntä arvostetaan. Pyrin myös luomaan tuotteen materiaalin, leikkausten sekä yksityiskohtien avulla mielenyhtymän englantilaisuuteen ja englantilaiseen metsästyskulttuuriin. Väriin ja siluettiin valinnassa pyrin välttämään negatiivisia mielenyhtymiä selkeiden muotojen ja rauhallisten värejen avulla. Pyrin myös kierrätysnahasta tehdyillä kohdilla ilmaisemaan asiakkaan arvomaailmaa.

Estetiikka

Tuotetta suunniteltaessa suunnittelijalle tärkein funktio on yleensä estetiikka, sillä se sisältää mm. värin, siluetin, materiaalin, rakenteet ja kuvioinnit. Suunnittelulla pyritään luomaan muodoista ja väreistä käyttäjää miellyttävä kokonaisuus. Estetiikkaa hyväksi käyttäen voidaan luoda tuotteeseen hyvin erilaisia assosiaatioita ja tunnelmia. Tuotteen esteettisyyttä voidaan punnita eri näkökannoilta

esim. käytännöllisyyden tai taiteen kautta. Estetiikka pohjautuu jokaisen henkilökohtaiseen käsitykseen kauneudesta. (Papanek 1973, 38)

Valmistettavan tuotteen suunnittelussa on tavoitteena luoda asiakasta miellyttävä kokonaisuus, jonka ollessa päällä, hän tuntee olonsa mukavaksi ja kotoiseksi. Lopputuloksen toivon olevan tarkoituksenmukainen ja esteettisesti silmää miellyttävä sekä toimiva kokonaisuus, johon pyrin vaikuttamaan materiaalien ja värien käytön avulla. Pysin vaatteella tuomaan asiakkaan persoonaa esiin ja löytämään asiakasta miellyttävät materiaalit sekä yhdistelemään niitä kauniisti keskenään. Tärkeässä roolissa suunnittelussa on myös tuotteen käytännöllisyys, joten tuotetta suunniteltaessa yhdistän tuotteen esteettiset sekä käyttöön liittyvät funktiot.

Menetelmät

Tuotetta suunniteltaessa hyvin suuressa roolissa ovat myös työvälineet ja menetelmät, joilla tuotetta aletaan työstämään sekä niiden suhde materiaaliin. Materiaalia ei pyritä saada näyttämään eriltä, kuin mitä se on. Työtavan sekä materiaalin tulee sopia yhteen, jolloin työtapa voidaan valita materiaalin ominaisuuksien mukaan tai materiaali työtavan mukaan. Tavoitteena on toteuttaa tuote luovasti, eikä juurtua kaavoihin. Tuotetta suunniteltaessa on hyvä pohtia, millä tekniikalla tuote kantaa ja on mahdollista valmistaa, minkälaisia materiaaleja prosessin aikana tullaan käyttämään ja millä resursseilla tuotetta lähdetään valmistamaan. (Papanek 1973, 25-26.)

Valmistettavan tuotteen suunnittelussa on tavoitteena luoda myös laadukas ja kestävä lopputulos. Työn aikana valmistajan tuotteen asiantuntijan kanssa, jolla on vuosien kokemus miesten vaatetuksesta, hän opastaa minua valmistusprosessin aikana ja kertoo, millä menetelmillä vaate valmistetaan. Esitän asiakkaalle materiaalivaihtoehtoja, joista asiakas pääsee valitsemaan mieleisensä. Materiaalivaihtoehdot ovat valittu käyttötarkoituksen mukaan, joten jokainen vaihtoehto soveltuu irtotakin kankaaksi. Laadukkuuteen pyrittäessä yritän sisäistää asiantuntijan neuvot, jonka kautta pyrin saamaan tekniikan haltuun. Käytössäni on kaikki tarvittavat laitteet irtotakin valmistusta varten. Suunnittelen sekä ompelen takin itse ja kaavoituksesta vastaa asiantuntija.

Käyttö

Tuotetta suunniteltaessa on syytä kiinnittää huomiota tuotteen tulevaan käyttötarkoitukseen sekä kuka tuotetta käyttää. Käyttöön on myös vahvasti kytköksissä tuotteen toimivuus, joka on yksi tuotteen perusominaisuuksista. Muotoilu ja rakenteet vaikuttavat tuotteen käytettävyyteen sekä käyttömukavuuteen. Käytön funktiota voidaan tarkastella esim. ympäristön näkökulmasta, käyttäjän näkökulmasta tai käyttötarkoituksen näkökulmasta. Käytöstä puhuttaessa on myös tärkeää kiinnittää huomiota tuotteen elinkaareen sekä sen hoito- ja huoltomahdollisuuksiin. (Papanek 1973, 29.)

Valmistettavan vaateen suunnittelussa pyrin ottamaan huomioon asiakkaan asettaman käyttötarkoituksen tuotteelle. Tuotteen toimivuuden kannalta suunnittelussa on otettava huomioon tuotteen puettavuus, käyttömukavuus, huollettavuus sekä yhdisteltävyys asiakkaan muiden vaatteiden kanssa.

Tuotteen käyttömukavuuden kannalta on kiinnitettävä huomiota materiaaleihin, rakenteisiin sekä liikkuvuuteen. Käyttömukavuuteen vaikuttavat myös tuotteen istuvuus ja helppokäyttöisyys. Huollettavuudessa tulee myös kiinnittää huomiota materiaalivalintoihin.

3.2 Luonnokset ja ideointi

Suunnitteluprosessi lähti käyntiin keskustelemalla asiakkaan kanssa hänen tarpeistaan ja toiveistaan irtotakin suhteen. Tapaamisen jälkeen lähdin keräämään internetistä ideakuvia takkia varten ja luonnostelemaan (kuvat 1-2) erilaisia takkimalleja. Ideontivaiheessa päätin tehdä kolme moodboardia eri teemoilla: juhla (kuva 3), bisnes (kuva 4) ja tweed (kuva 5). Moodboardit sisälsivät kuvia sekä sanoja, niiden avulla pystyin rajaamaan suunnittelua sekä selvittämään minkälainen tyyli asiakasta miellyttäisi.

Esittelin tekemäni moodboardit sekä luonnokset asiakkaalle, jonka jälkeen keskustelimme asiakkaan kanssa (2014-12-02). Moodboardeista eniten asiakasta miellytti tweed-ideataulu, muut moodboardit olivat asiakkaan mielestä liian virallisia ja juhlavia. Puhuimme asiakkaan kanssa alustavasti takin värimaailmasta. Asiakas oli sitä mieltä, että hän haluaisi hillityn värisen takin, jossa olisi nahkaiset yksityiskohdat kyynärpäiden kohdalla.

Valitun teeman pohjalta lähdin suunnittelemaan neljä irtotakkimallia. Suunnitteluprosessin aikana piirsin ja maalasin takista myös useita luonnoksia paperille, joiden viereen kirjoitin tarkentavia kommentteja ja huomioita takin leikkauksista sekä yksityiskohdista (LIITE 1).

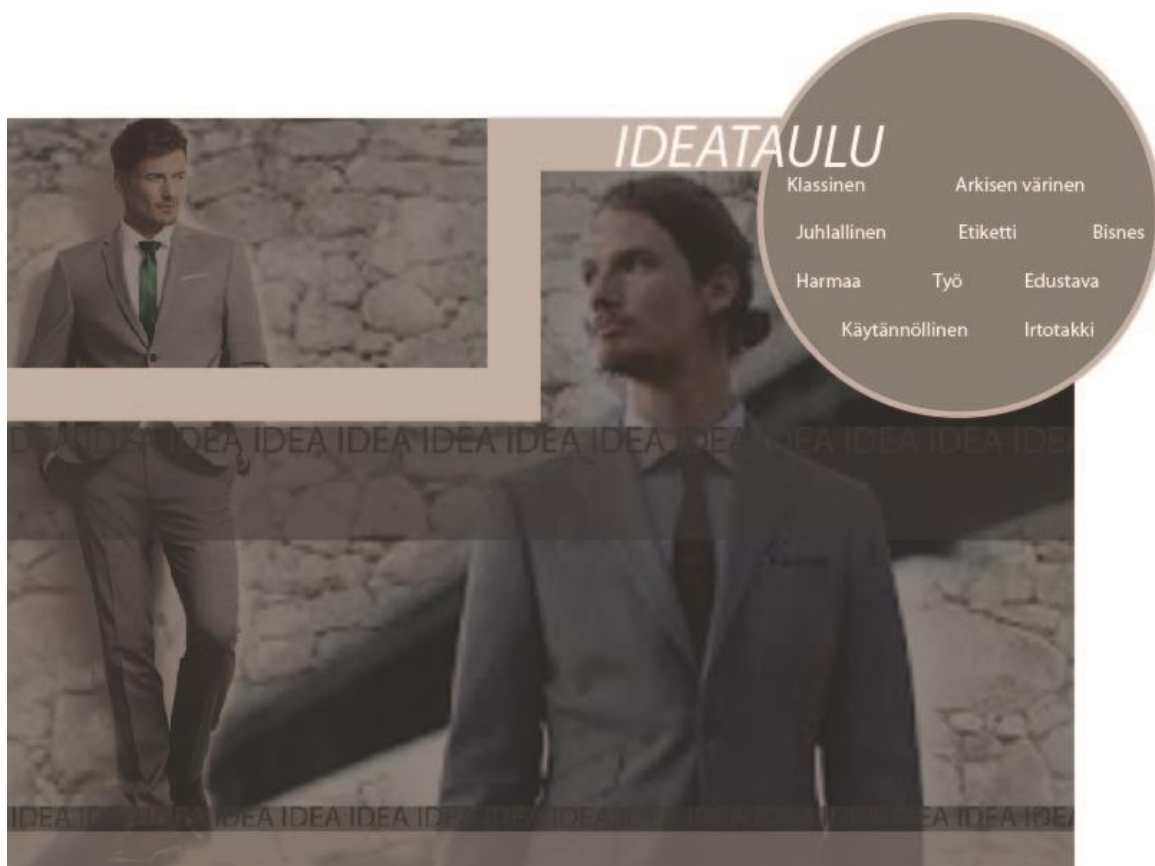
KUVA 1. Luonnos 1 (Rautiainen 2014-11-25.)

KUVA 2. Luonnos 2 (Rautiainen 2014-11-25.)

KUVA 3. Tweed-ideataulu (Rautiainen 2014-11-28.)

KUVA 4. Bisnes-ideataulu (Rautiainen 2014-11-28.)

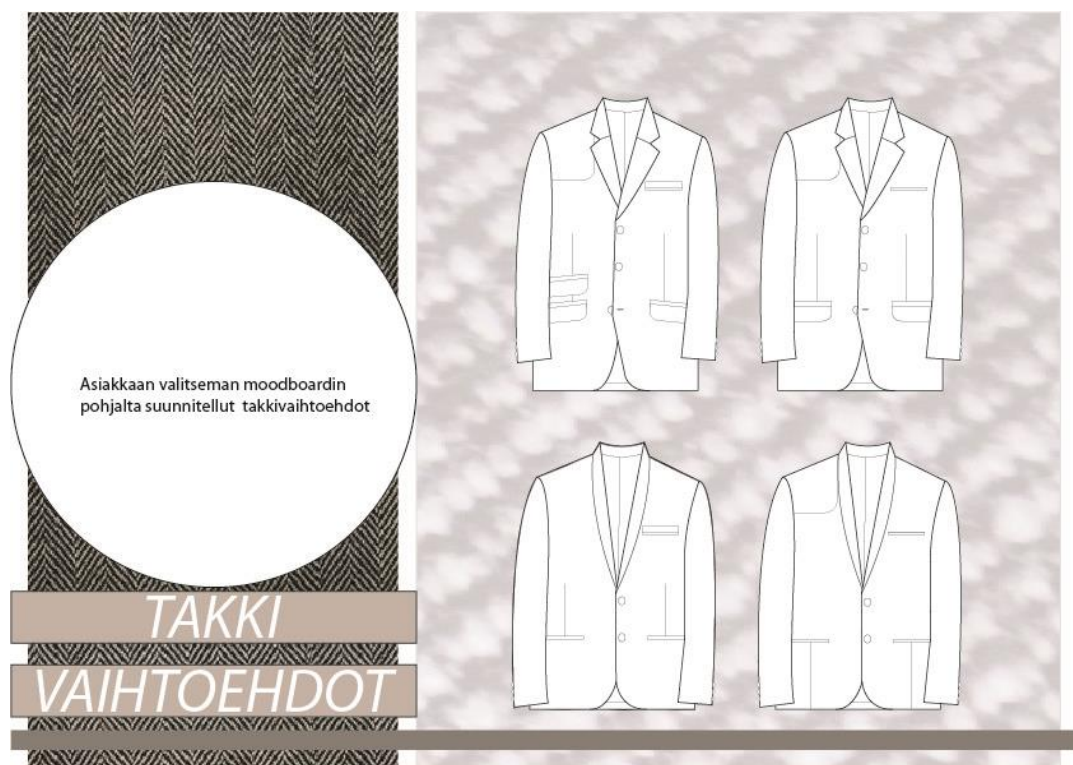

KUVA 5. Juhla-ideataulu (Rautiainen 2014-11-28.)

3.2.1 Malli- ja taskuvaihtoehdot

Esittelin piirtämäni mallivaihtoehdot (kuva 6) asiakkaalle, jonka jälkeen keskustelimme malleista (2014-12-18). Asiakkaan mielestä jokainen malli oli hyvännäköinen, mutta erityisesti häntä miellytti hieman pidempi helmainen malli, jossa oli edessä kolme nappia. Asiakas ei halunnut takkiin huivi- maista saalikaulusta, vaan häntä miellyttivät enemmän perinteinen puvuntakin kaulus. Keskustelimme asiakkaan kanssa myös takkiin tulevista yksityiskohdista ja taskuvaihtoehdoista. Piirsin hänelle kuvia erilaisista taskuvaihtoehdoista (kuva 7), joista hän sai valita mielestään parhaimman vaihtoehdon. Erityisesti asiakasta miellytti vinot kansitaskut ja häntä kiehtoi myös ajatus lipputaskusta, joka olisi enemmän koriste kuin tasku. Kysyin asiakkaalta, että haluaisiko hän takkiin yhden vai kaksi takahalkiota, asiakas vastasi, että hän haluaisi ehdottomasti vain yhden, sillä kaksi halkiota olisi ollut liikaa.

Asiakas pääsi vaikuttamaan suunnitelun aikana myös takkiin tuleviin yksityiskohtiin. Yksityiskohtien tarkoituksena oli lisätä asiakkaan persoonaa valmistettavaan tuotteeseen. Erityisesti asiakasta miellyttivät nahkainen olkapaikka ja rintataskuun suunniteltu nahkainen yksityiskohta.

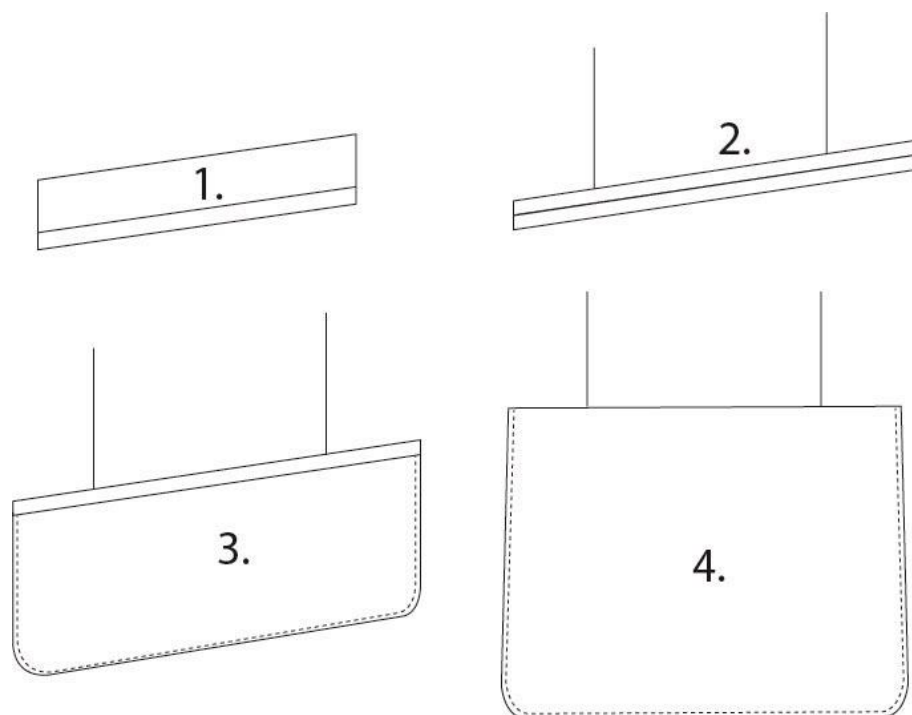
KUVA 6. Takkivaihtoehdot (Rautiainen 2014-12-05.)

Päätimme asiakkaan kanssa taskuvaihtoehdoista (kuva 7) keskustelun jälkeen, että takkiin tulisi vinot kahden kaitaleen napinläpitaikot, joissa olisi kannet. Taskuissa yhdistyvät kahden kaitaleen napinläpitaikun ja kansitaikun ominaisuudet. Kahden kaitaleen napinläpitaiku on saanut nimensä siitä, että se muistuttaa isoa napinläpää, tyypillisesti sitä käytetään housujen takataskuina. Tasku tunnetaan myös nimellä listatasku. (Ylönen & Häkkinen 2012, 141-142)

Kansitaiku taas koostuu päällepäin näkyvästä kannesta ja taskupussista, joka on vaatteiden sisäpuolella. Kansitaiku peittää taskun suun ja tyypillisesti kansitaiku on toiselta puolelta vuoritettu. Kansitaikuja käytetään yleensä naisen jakuissa sekä miesten pikkutakeissa. (Ylönen & Häkkinen 2012, 162-163) Tällaisen yhdistelmätaskun etuna on se, että kansitaiku voi olla näkyvillä tai sen voi työntää taskun sisään, jolloin tasku ei erotu silmiinpistävästi irtotakeista. Kansien ollessa piilossa taskun sisäpuolella takin leikkaukset, materiaalit, yksityiskohdat sekä miehen vartalon rakenne pääsevät paremmin esille. Kansien taas ollessa esillä ne katkaisevat vertikaalisen vartalolinjan, jolloin takki ei näytä kantajansa päällä tasapaksulta.

Vinot kansitaikut ovat tulleet tunnetuksi englantilaisista ratsastustakeista. Ratsastustakit ovat vartalonmyötäisiä, korkeavyötäröisiä takeja, joissa on vinot kansitaikut. Ratsastuksen aikana vinoista taskuista on etua, niitä on helppo käyttää satulassa ollessa. (Roetzel 2000, 309)

Vinosten kannellisten kahden kaitaleen napinläpitaikujen lisäksi takkiin tulisi myös rintatasku, jota voidaan kutsua myös liivintaskuksi. Rintatasku koostuu taskukappaleista sekä erillisestä kaitaleesta, joka leikataan samasta kankaasta, josta miehusta on valmistettu. (Ylönen & Häkkinen 2012, 164-165) Asiakkaan toiveesta rintataskuun tulee myös nahkainen yksityiskohta.

KUVA 7. Taskuvaihtoehdot (Rautiainen 2014-12-06.)

Kuvassa (kuva 7) esiintyvät vaihtoehdot:

1. Rintatasku eli liivintasku
2. Kahden kaitaleen napinläpätasku eli listatasku
3. Kansitasku
4. Päällitasku eli paikkatasku

3.2.2 Materiaalivaihtoehdot

Tyypilliset tweedkankaat ovat lampaan tai karitsan villasta valmistettuja villakankaita. Villan tiedetään olevan vanhin tunnettu eläimestä peräisin oleva tekstiilikuitu, sen kansainvälinen lyhenne on Wo. Villasta valmistetaan mm. kankaita, neuleita, huopaa ja pitsiä. Sen hyviä ominaisuuksia ovat lämmöneristävyys, kosteudenimukyky, rypistymättömyys, oikenevuus, joustavuus ja kimmoisuus. Lisäksi villa on helppo pitää puhtaana ja siihen tarttuu värjäysaineet. Huonoja ominaisuuksia ovat vaurioiden vaara pestäessä sekä alhainen lujuus. (Boncamper 2011, 155-181.)

Tweedkankaat ovat syntyneet Skotlannissa noin 1700-luvulla. Kankaiden kudokset ovat hyvin pehmeitä ja joustavia. Kuvioaiheita kankaissa ovat tartaani, kalanruoto ja ruudukko. Tyypillisesti tweedkankaissa käytetään erivärisiä ohuita lankoja saamaan aikaan monivärisen kuosin. Kankaana tweed on lämmin ja kestävä, sitä käytetään mm. päällystakeissa, irtotakeissa ja puvuissa. Alun perin kangas on tunnettu nimellä tweel, joka tarkoittaa skotin kielessä toimikasta. Kankaita on tarjolla lukuisia ja suurin osa niistä on suojattuja, esim. Harris tweed-nimeä ei tule käyttää muista tweedkankaista kuin Skotlannissa Ulko-Hebridinsaaristossa kudotuista tweedkankaista. (Raivio 2013)

Tässä vaiheessa työtäni esittelen muutamia tunnetuimpia miesten pukukankaita ja tweedkankaita sekä niiden kauppanimiä:

Armure

Kangas muistuttaa haarniskaa, jossa on käytetty kahdenlaisia loimilankoja. Materiaali on tyypillisesti villaa taikka silkkiä. Se soveltuu käytettäväksi lenkinkeihin, huiveihin, liiveihin ja pukuihin. (Boncamper 2011, 415.)

Bannockburn tweed

Erivärisistä karstalangoista kudottu tweedkangas, jossa on palttinasidos. Kankaassa on vain yksivärinen kude. (Boncamper 2011, 415.)

Barathea

Kampavillakangas, jonka pinta on jyvämäinen. Soveltuu käytettäväksi miesten juhlapukuihin. (Boncamper 2011, 415.)

Bedford Cord

Raskas ja lämmin villakangas, josta tehdään irtotakkeja sekä pukuja metsästyskäyttöön Englannissa. Painonsa vuoksi kangas sopii käytettäväksi kylmillä ilmoilla. Sisätiloissa kangas voi käydä sietämättömän kuumaksi. Kangas on pitkäikäinen ja säilyy sukupolvelta toiselle. (Roetzel 2000, 125)

Birdeye

Palttinasidoksinen tweedkangas, jossa on vaaleat kudelangat, jotka muodostavat tummalle pohjalle linnunsilmää muistuttavan kuvion. (Boncamper 2011, 416.)

Buckskin

Karitsavillakangas, jota käytetään miesten pukukankaana. Alkuperältään englantilainen West of england-nimiseltä teollisuusalueelta kotoisin oleva kangas. (Boncamper 2011, 416.)

Covert

Pienitäpläinen luja tvilli, joka on hyvin tyypillinen englantilaisen maaseutupukeutumisen kangas. Sopii erityisesti päällystakkeihin ja on myös tuttu ratsastustakeista. (Roetzel 2000, 125)

Charmelain

Yleisnimitys villakankaille, jossa on pystyraita. Soveltuu käytettäväksi miesten pukukankaana. (Boncamper 2011, 417.)

Donegal Tweed

Soveltuu hyvin käytettäväksi keskipaksuihin irtotakkeihin. Kankaan tyyliin sopivat villa- ja silkkisolmiot. Donegalissa on tyypillisesti paljon valkoista, sen kanssa sopii täydellisesti valkoinen vapaa-ajan paita. (Roetzel 2000, 124)

Harris Tweed

Tunnetaan mannereuroopassa tweedin esikuvana. Kankaalla on karkea pinta ja se on erittäin kestävä ja pitkäikäinen. Tätä kyseistä nimikettä käytetään vain ja ainoastaan Ulko-Hebrideillä tweediksi kudotusta villasta. Kankasta löytyy monia eri väri vaihtoehtoja. Se sopii erityisesti maaseutukäyttöön. Kankaan kanssa sopii yhteen vakosamenttihousut. (Roetzel 2000, 124)

Herringbone

Tarkoittaa kalanruotokuvioita, joka on hyvin klassinen ja käytetty kuviointi tweedtakeissa. Kuvio on suosittu yhdysvaltalaisen valmistajien keskuudessa. Sitä löytyy eri väri vaihtoehtoina. Tyypillisimmät värit ovat ruskea, vihreä ja harmaa. (Roetzel 2000, 124)

Houndstooth

Kukonaskel on hyvin levoton kuvio, jota tulee yhdistellä muiden kankaiden kanssa maltillisesti, jotta kokonaisuudesta ei tule liian levoton. Kuviointia löytyy monissa eri väreissä ja se sopii erityisesti toimistossa työskenteleville. (Roetzel 2000, 125)

Shepherd´s Check

Varsin suosittu maalaismainen kuviointi, esiintyy lähinnä karheissa tweedkankaissa. Kuvioista on monia eri väri vaihtoehtoja ja kuvion koko vaihtelee. (Roetzel 2000, 124)

Seviotti

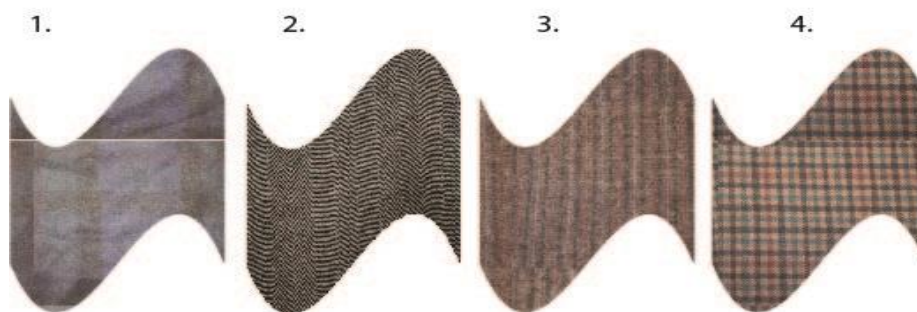
Kulutusta kestävä karkea kampalankakangas, se valmistetaan tyypillisesti cheviot-lampaan villasta. Se on tyypillinen kangas englantilaisissa vapaa-ajan puvuissa. Vaatturit kutsuvat seviottia leikkisästi luodinkestäväksi. (Roetzel 2000, 125)

Nykyaikana irtotakit eivät enää ole lähellekään samanlaisia kuin perinteiset tweedtakit. Aidossa englantilaisessa tweedtakissa on raskas, karkea ja jäykkä kangas, toisin sanoen se suojaa monilta eri luonnonilmiöiltä, kuten tuulelta, sateelta ja jopa pieneltä pakkaselta. Mannereuroopassa tehdyt englantilaistyylliset tweedtakit ovat taipuisampia ja pehmeämpiä, niissä on usein maaseutuvaikutelman lisäämiseksi ommeltu nahkaiset kynnärpaikat tuomaan ilmettä takkiin. Aidoissa tweedtakeissa on yleensä kolme nappia edessä, yksi takahalkio ja vinot kansitaskut. Aito tweedkangas on suoraan sanottuna karkean maton tuntuinen kättä vasten. (Roetzel 2000, 107)

Jäykät, paksut ja sileäpintaiset kankaat sopivat parhaiten suoralinjaisiin miesten pukuihin. Kankaassa käytetyt raaka-aineet, sidokset ja materiaalin paino vaikuttavat kankaan laskeutuvuuteen, on siis syytä kiinnittää huomiota materiaalin valinnassa laatuun ja siihen mihin käyttötarkoitukseen kangas on tulossa. Kankaan tunnalla on suuri merkitys vaatteiden pidettävyyteen ja miellyttävyyteen. Yleisesti luonnonkuidut ovat synteettisiä tekokuituja miellyttävämpiä. (Anttila & Jokinen 2011, 37) Kangasta ostettaessa tulee ottaa huomioon myös kulumisen muoti sekä tietysti kankaan hinta. Ostotilanteessa on myös hyvä pohtia materiaalin soveltuvuutta vaatteeseen, sen pesunkestokykyä ja käsitteilyn helpoutta. (Ylönen & Häkkinen 2012, 34)

Kankaan kuvioinnilla on suuri vaikutus mielikuvaan vartalon mittasuhteista, kuvion avulla voidaan myös korostaa vaateen mallia ja asiakkaan vartalon piirteitä. Kuvioitua kangasta käyttämällä voidaan luoda illuusioita katsojalle, esim. pystyraitailla kankaalla on hoikentava ja pidentävä vaikutus. (Anttila & Jokinen 2011, 38) Ruutukuvio sen sijaan pyöristää, kaikista helpoin ja turvallisin vaihtoehto on yksivärinen kangas, sillä se on neutraali. Kankaan värilläkin on vaikutus vartalon mittasuhteisiin, sanotaan, että tumma väri hoikentaa. (Miettinen 2000, 37)

Suunnitteluprosessin edetessä esittelin asiakkaalle muutamia kangasvaihtoehtoja (kuva), joista hän sai jälleen valita mieluisimman vaihtoehdon. Kävimme myös asiakkaan kanssa yhdessä kangaskaupassa tunnustelemassa kankaiden koostumuksia ja etsimässä sopivaa kangasta irtotakkia varten. Huomasin kangaskauppakierroksen aikana, että asiakasta miellyttivät eniten villapukukankaat. Kangasvaihtoehdoista (kuva 8) asiakkaan suosikiksi nousi 2. vaihtoehto, joka on 100 % villakangas ja kuvioltaan herringbone.

KUVA 8. Materiaalivaihtoehdot. (Rautiainen 2015-01-01.)

Kuvassa (kuva 8) esiintyvät vaihtoehdot:

1. Tartan eli skottiruutu
2. Herringbone eli kalanruotokuvio
3. Raitakuvio
4. Ruutukuvio

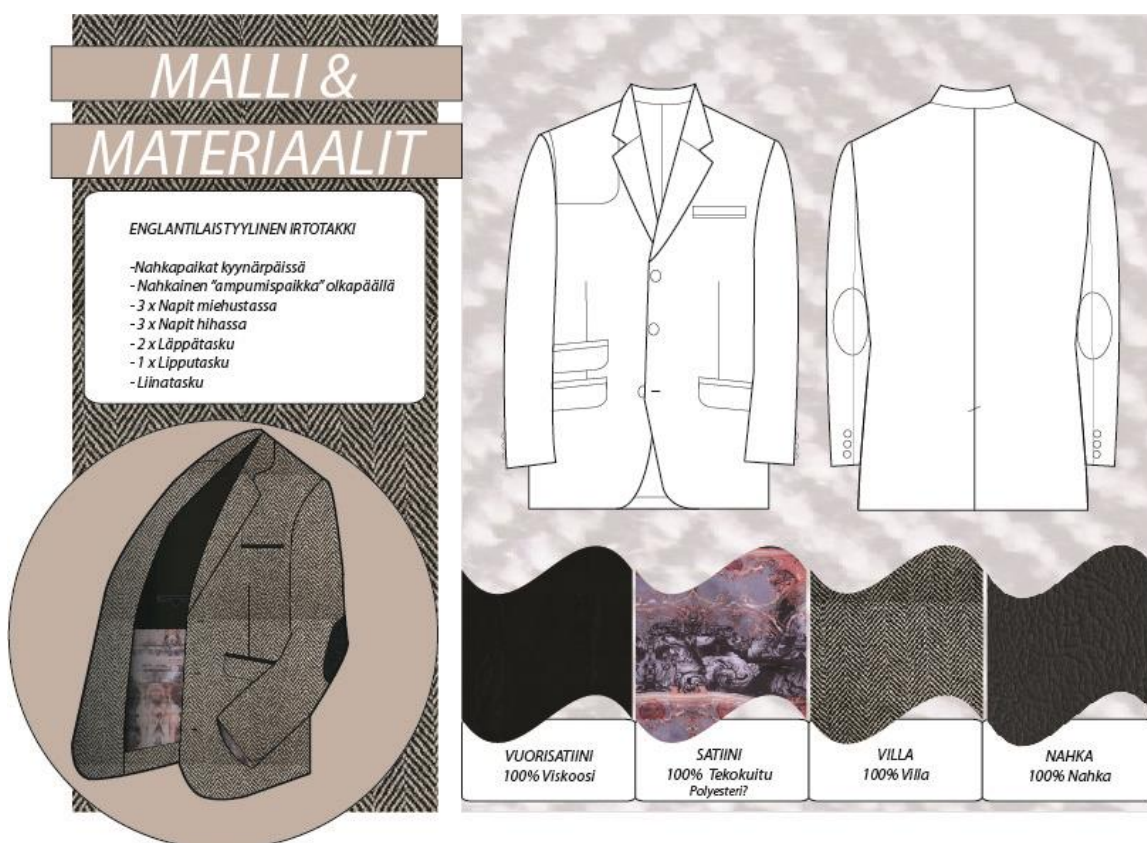
3.3 Asiakkaan valitsema lopullinen malli ja materiaalit

Asiakas valitsi vaihtoehdoista kolminappisen yksirivisen takkimallin, jossa myös hihoissa on kolme hihanappia. Edessä on kolme vinoa kansitaskua, joista yksi on lipputasku ja vasemmassa rinnassa on rintatasku, jossa on nahkainen kantti yksityiskohtana. Oikeanpuolen olkapäälle ja kyynärpäihin asiakas tahtoi mustat nahkapaikat, jotka ovat alun perin tulleet tunnetuksi englantilaisista metsästystakeista. Kysyin asiakkaalta, että voisinko käyttää nahkayksityiskohtissa kierrätysnahkaa, asiakkaan mielestä ajatus kierrätysnahnan käytöstä oli hyvä. Leikkasin yksityiskohtat vanhoista naisten nappanahkahousuista.

Asiakas valitsi materiaalivaihtoehtoista kalanruotokuvioisen villakankaan, jossa on kaukaa katsottuna harmoninen pystyraitaa. Materiaali on paksua villakangasta, jolloin takkiin ei tarvita massiivisia rintaliinoja, sillä materiaali itsessään on jo ryhdikäs ja tukeva. Kalanruotokuvioisen kankaan pinta on karhea ja se näyttää elävältä, sillä kudontavaiheessa kudonnassa on käytetty hieman esisävyisiä lankoja. Kankaassa erottuvat hyvin selkeästi loimi ja kude. Kuviona kalanruotokuvio on hyvin perinteinen ja käytetty tweedkankaissa. (Smith 2009, 50)

Vuoriksi ehdotin asiakkaalle kaksiväristä vuoria, jossa käytettäisiin kahta eri vuorikangasta. Tällä tavalla takista tulisi persoonallisempi ja ilmeikkäämpi, vaikka vuori ei näy ulospäin, niin asiakas itse tietää mitä päällään kantaa. Asiakas oli mielissään ehdotuksestani ja hän sai itse päättää vuorikankaat. Keskustelimme asiakkaan kanssa, että toinen vuorikankaista saisi olla räväkempi ja toinen hillitympi. Päädyimme asiakkaan kanssa lopulta mustaan vuorisatiiniin ja laskeutuvaan kirjavan kuosilliseen satiinikankaaseen. Vuorikankaat sopivat yhteen keskenään, sillä kummassakin kankaassa esiintyi yhdistävä musta väri.

Takin päällikankaan valinnan jälkeen suuntasimme asiakkaan kanssa paikalliseen kuopiolaiseen yritykseen Nappiin ja Nauhaan, josta valikoitui mukaamme päällikankaaseen sopivat napit. Kaupassa meillä oli mukana näytetilkku päällikankaasta, jonka kanssa oli helppo vertailla nappien sopivuutta takin päällikankaaseen.

KUVA 9. Lopullinen malli ja materiaalit (Rautiainen 2015-01-09.)

4 VALMISTUSPROSESSI

Tässä kappaleessa käyn läpi irtotakin valmistuksen vaiheita ja pyrin havainnollistamaan lukijalle valmistusprosessia kameralla ottamieni kuvien avulla. Työn lopusta löytyy selventävä kuvio suunnittelu- ja valmistusprosessin kulusta. (LIITE 2)

Opinnäytetyön valmistusprosessi alkoi keväällä 2015, kun otin sähköpostitse yhteyttä vaatturimallimestari Raimo Kokkoon ja pyysin häneltä apua valmistusprosessia varten. Sähköpostissa kerroin Kokolle, että olen tekemässä opinnäytetyöksestäni miesten irtotakkia ja tarvitsin asiantuntijan apua. Kokko oli innoissaan pyynnöstäni ja suostui asiantuntijaksi opinnäytetyöhöni.

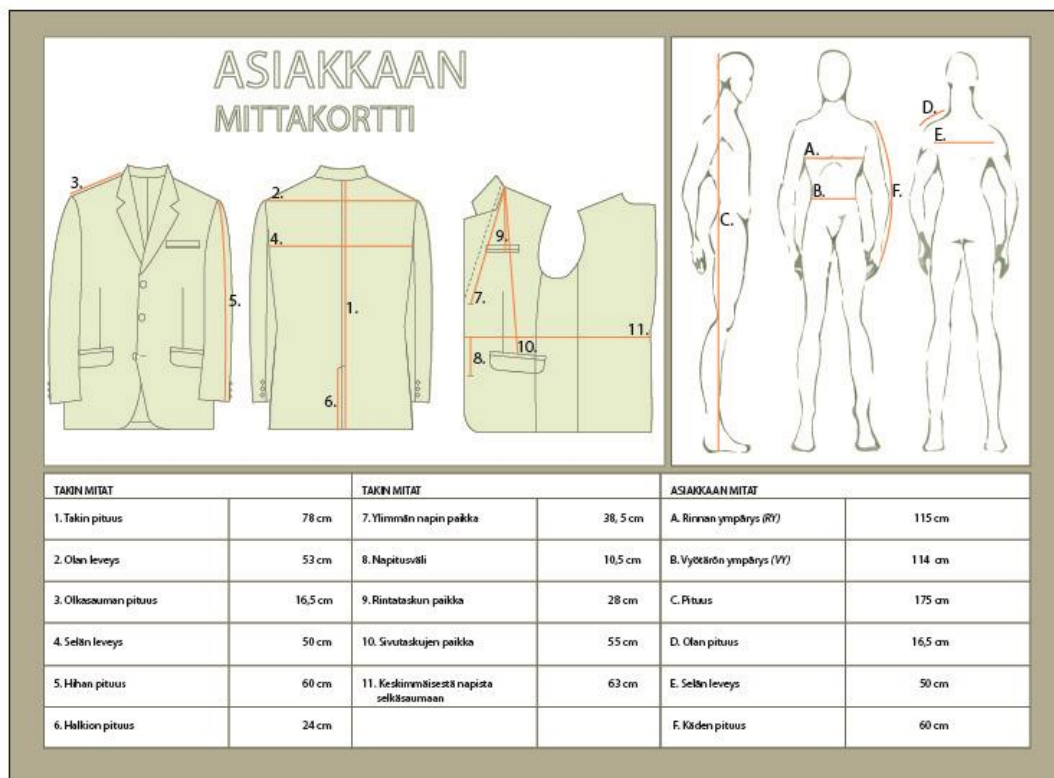
Tapasimme Kokon kanssa ensimmäisen kerran helmikuun lopussa 2015. Kerroin hänelle, mitä asiakkaan kanssa olimme keskustelleet ja minkälaisia mallia lähettäisiin valmistamaan. Keskustelimme Kokon kanssa myös materiaaleista, joita takkissa tulaisiin käyttämään. Hänen mielestään olimme asiakkaan kanssa valinneet hyvän villakankaan, jota on helppo lähteä työstämään. Kerroin Kokolle myös malliin tulevista nahkaisista yksityiskohdista. Hänen mielestään yksityiskohdat ovat hyvä juttu, kunhan niitä ei ole liikaa ja takki ei alkaa näyttämään joulukuuselta. (Kokko 2015)

4.1 Mittojen otto ja vartalotyypit

Ennen kun irtotakin valmistus voidaan edes aloittaa, on asiakkaasta otettava mitat ja sovittava hänen kanssaan valmistettavasta mallista. Asiakkaalle sopivan kaavan piirtäminen ja istuvan vaatteen valmistaminen edellyttää tarkasti ja huolella otettuja mittoja. Uudelta asiakkaalta, jolle ei ole ennen valmistettu mittatilausvaatetta on otettava kaikki mitat tai ainakin vähintään ne mitat, joita työssä tullaan tarvitsemaan. (Anttila & Jokinen 2011, 14) Mittojen oton yhteydessä on tärkeää olla mukana mittanauha, jolla asiakkaan mitat otetaan sekä muistiinpanovälineet, jotta mitat voidaan kirjata muistiin kaavoitusta varten.

Ensimmäisellä asiakastapaamisella otin mitat asiakkaasta Kokon ohjeistaessa minua. Perinteisen vartalosta mittojen oton lisäksi Kokko oli pyytänyt minun sanomaan asiakkaalle, että asiakas ottaisi mukaan mittojen ottoon hänen oman puvuntakkinsa, josta olisi helpompaa ottaa osa mitoista irtotakin kaavoittamista varten, tätä tapaa kutsutaan nimellä *made to measure*. Asiakkaan valmiista takista mittojen otto on hyvin tyyppillinen tapa miesten puvun valmistuksessa, sillä hyvin usein jo hankittu takki on suurimmilta osin asiakkaalle istuva, vaikka kyseessä ei olisikaan mittatilausvaatteena valmistettu puvuntakki. Ottamalla valmistakista mitat voidaan 1. ja 2. sovitus yhdistää, jolloin aikaa säästetään. Asiakasta pyydettiin pukemaan valmistakki päälle ennen takista otettavia mittoja, tällä varmistettiin valmistakin istuvuus asiakkaalle ja tarkasteltiin, tarvitseeko kaavoitusvaiheessa tehdä joitain muutoksia takista otettuihin mittoihin.

Tein mittojen oton jälkeen Adobe Illustratorilla asiakkaan mitoilla mittataulun (kuva 10), joka helpottaa mittojen tarkastetua kaavoitusta varten.

KUVA 10. Asiakkaan mittakortti (Rautiainen 2015-03-16.)

Vartalotyyppit

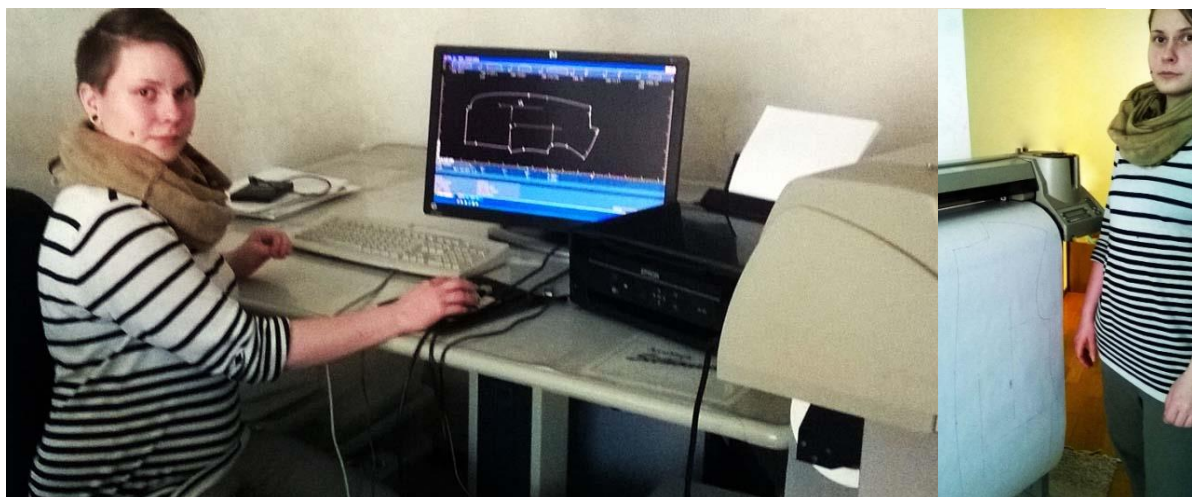
Mittojen oton yhteydessä on hyvä ottaa esille myös erilaiset vartalotyyppit. Yleisesti puhutaan viidestä eri vartalotyyppistä solakasta B, normaalista C, tanakasta D, tukevasta E ja vatsakkaasta F, jotka jaetaan vielä tämän lisäksi pituuden mukaan 5 eri pituusryhmään 163+/-3, 170 +/-3, 176+/-3, 182+/-3 ja 188+/-3. (Tekstiili- ja vaatetusteollisuus Ry. 1988)

Asiakkaan mittoja tarkasteltaessa kävi ilmi, että asiakkaan vartalotyyppi on lyhyt D eli lyhyt tanakka vartalotyyppi. Tanakan vartalotyyppin D ruumiinrakenteen tunnusomaisia piirteitä ovat mm. paksuhko ja lyhyt kaula, hartiat ovat korkealla, keskivartalon muoto on kuutiomainen, reidet ovat tukevut ja peppu voimakas. (Virtanen 2012)

4.2 Kaava ja kaavoitusohjelma

Opintojeni aikana olen käynyt vain yhden kurssin tietokonepohjaista kaavoitusta Grafis-kaavasunnitteluohjelman avulla, tällä tietotaitopohjalla koinikin fiksummaksi vaihtoehdoksi antaa kaavoituksen suhteen asiantuntijan hoitaa sen puolen, sillä hänellä on vuosien kokemus mallimestarin työstä Turo Tailor Oy:ssä. Takin kaavoitus tapahtui kokon kotona Gerber Accumark™PDS asettelu- ja kuositeluohjelmalla. Ohjelma sisältää työkalut kaavan suunnitteluun, sarjomiseen ja asetteluun. Kävin tutustumassa Kokon luona hänen ohjelmaansa sekä leikkaavaan SP 150-piirturiin, jolla kaavat tulostettiin.

Kokon koneella olevasta ohjelmasta löytyy hänen itse piirtämät kaavat saksalaisen kaavajärjestelmän mukaan. Kaavojen koot ovat merkitty numerokokoina. Asiakkaan mitat vastasivat Kokon kaavoissa kokoa D112, joka tarkoittaa lyhyttä tanakkaa vartalotyyppiä. Kaavoihin lisättiin kaavoitusvaiheessa sovitusvarat ohjelman avulla.

KUVA 11. Tutustuminen kaavoitusohjelmaan (Kokko 2015-03-20.)

4.3 Leikkusuunnitelma

Leikkusuunnitelmaa tehtäessä tavoitteena on saada kappaleet mahdollisimman tiiviisti aseteltua päälli- ja vuorikankaille, tällä tavoin pyritään saamaan materiaalin kulutus mahdollisimman pieneksi ja pienentämään leikkujätteen määrää.

Kokon ohjeistuksen mukaan taitoin kankaat kaksinkerroin pitkittäisessä suunnassa, jolloin hulppioreunat asetettiin yhteen. Asettelin kaavojen kappaleet kankaalle oikeapuoli ylöspäin ja langansuuntamerkintöjen mukaisesti suoraan langansuuntaan hulppion suuntaisesti. Neulasin kaavat kiinni päälli- ja vuorikankaisiin nuppineulojen avulla, jotta ne eivät pääsisi liikkumaan leikkuun aikana. Lopuksi leikkasin osat irti kankaasta.

Päällikankaassa oli selkeästi erottuva raita, joka tuli ottaa huomioon leikkuvaiheessa. Kaksinkerroin taitetusta kankaasta oli se hyöty, että raidat osuvat kohdakkain molemmilla puolilla, joka edesauttoi raitojen kohdistamista ompeluvaiheessa.

KUVA 12. Leikkusuunnitelma (Rautiainen 2015-03-03.)

4.4 Tuotteen kokoaminen

Irtotakki valmistettiin lähes kokonaan Savonia-ammattikorkeakoulun ompelutiloissa. Koululta löytyi lähes kaikki tarvittavat koneet ja laitteet valmistusta varten. Ainoastaan hihan pyöriölle ommeltava syötös ja kuulavanu ommeltiin Raimo Kokon kotona syötöskoneen avulla sekä vaatturin napinlävet ja käsitikki ommeltiin Kuopiossa Männistön kaupunginosassa sijaitsevassa Gruppo Carinos Ay:ssä.

Koko valmistusprosessin ajan sain apua ja tukea vaatturi-mallimestari Raimo Kokolta. Vuorikankaiden, päällikankaan ja liimatukikankaiden leikkaamisen jälkeen liimatukikankaat kiinnitettiin liimaprässin avulla päällikankaan nurjalle puolelle. Tämän jälkeen tuotetta alettiin kokoamaan vaihevaiheelta. Tuotteen kokoamiseen kuului miehustan kokoaminen ja taskuttaminen, liinoituksen tekeminen miehustalle, hihojen valmistaminen, kauluksen valmistaminen sekä vuorin kokoaminen sekä liittäminen päällivaatteeseen. Leikkasin tukikankaat liimatukikankaasta. Liimatukikankaat kiinnitettiin liimaprässin avulla päällikankaan nurjalle puolelle. Tein muutamia taskuharjoitelmia erilliselle kankaan palalle takkia varten.

Kappaleet kohdistettiin kankaisiin leikattujen hakkien avulla. Saumat takissa ovat avattuja yhdys- saumoja, niitä ei ole huoliteltu saumurilla eikä siksakilla, vaan ne on silitetty auki. Ommellessa käytin lankana mustaa polyesterilankaa ja ompelukoneen neulan vahvuus oli 90, käsin ommelluissa kohdissa käytin terävää yleisneulaa. Nahkaa ommellessa vaihdoin neulan nahkaneulaan ja paininjalan Teflon-paininjalkaan helpottaakseni ompelua.

4.4.1 Taskutus

Projektin alussa tein muutamia kansitaskuharjoituksia Kokon opastuksella, jotta saisin tekniikan haltuun ja minun olisi helpompi tehdä kannet lopulliseen tuotteeseen. Ennen kuin pääsin edes tekemään kansia, minun tuli kaavoittaa kansitaskun läppä pahville, josta leikkasin taskun kannen muodon. Pahvisapluuna auttoi saavuttamaan oikean muodon kannelle ja helpotti ommellessa taskun kannen muodon syntymistä.

Taskuja varten leikattin päällikankaat, liimatukikankaat sekä vuori. Liimatukikankaat kiinnitettiin päällikankaaseen liimaprässin avulla. Tukikankaiden kiinnittämisen jälkeen taskunläpän päällinen ja vuori harsittiin yhteen oikeat puolet vastakkain. Tämän jälkeen pahvisapluuna ommeltiin pitkällä tikillä kiinni taskunkanteen, jonka jälkeen oli helpompi ommella ompelukoneella sapluunan reunoja pitkin tikki täydellisen muodon saavuttamiseksi. Tämän jälkeen taskukansi käännettiin oikein päin ja silitettiin siistiksi.

Kansien valmistuksen jälkeen silitettiin tukikangas miehustan päällikankaan nurjalle puolelle taskusuun kohdan päälle. Taskun kohta merkittiin kuulakärkikynällä tukikankaan päälle. Sen jälkeen ommeltiin päällikankaan oikealle puolelle taskunsuukaitaleet ja leikattiin taskun kohta auki. Käännettiin

kaitaleet nurjalle puolelle leikatusta aukosta ja silitettiin 6 mm kaitaleet. Tämän jälkeen liitettiin kansi paikoilleen ja ommeltiin lopulta vuorikankaasta tehty taskupussi.

Kansitaskujen valmistuksen jälkeen taskutukseen sisältyi vielä rintataskun ompeleminen vasempaan etukappaleeseen. Rintataskun kohta merkattiin etukappaleen nurjalle puolelle räätälin liidun avulla. Taskunsuulistan nurjalle puolelle prässättiin liimatukikangas, jonka jälkeen se taitettiin kaksinkerroin oikeat puolet vastakkain ja silitettiin. Silittämisen jälkeen listan lyhemmät reunat ommeltiin yhteen ja lista käännettiin oikein päin ja silitettiin. Listaan ommeltiin tässä vaiheessa myös nahkainen kaitale koristeeksi.

Silittämisen jälkeen lista asetettiin miehustan päällipuolelle ja ommeltiin kiinni liidulla merkittyyn kohtaan. Tämän jälkeen ommeltiin vuorikankaasta tehty taskupussi miehustan oikealle puolelle, jonka jälkeen leikattiin taskunsuu auki ja käännettiin taskupussi nurjalle puolelle ja ommeltiin sen reunat. Lopuksi vielä ommeltiin listan päät kiinni miehustaan siksakin avulla.

KUVA 13. Miehustan kokoamisen vaiheita (Rautiainen 2015-03-18.)

4.4.2 Miehustan liinoitus ja kokoaminen

Kankaiden leikkaamisen jälkeen kiinnitettiin miehustaan liimatukikangas etukappaleelle. Liimatukikankaan tehtävänä on estää kankaan venyminen sivusuunnassa. Liimatukikankaan kiinnittämisen jälkeen leikattiin miehustan muotolaskokset auki, tämä määräsi sivutaskujen tulevan paikan. Muotolaskokset ommeltiin kiinni leikkaamisen jälkeen ja taskujen kohdat ommeltiin harvalla siksakilla kiinni, jotta ne eivät lähde rispaantumaan kappaletta käsiteltäessä. Muotolaskosten ompelun jälkeen kiinnitettiin etukappaleisiin takin sivukappaleet, joiden helmoihin myös kiinnitettiin liimatukikankaat samoin kuin kainalon seuduille.

Sivu- ja etukappaleen kiinnityksen jälkeen ryhdyttiin taskuttamaan takin etuosaa, miehustaan ommeltiin rintatasku, jossa on nahkainen yksityiskohta ja kolme kansitaskua, yksi vasemmalle puolelle

ja kaksi oikealle puolelle. Oikeanpuolen kansitaskuista toinen tasku oli niin sanottu lipputasku. Taskutuksen jälkeen oikealle olalle ommeltiin vielä mustasta nappanahkasta olkapaikka koristeeksi.

Taskutuksen ja olkapaikan jälkeen siirryttiin liinoittamaan miehustan etukappaletta. Liinoituksen tarkoituksena on antaa miehustalle tukea. Liinat ovat puvun sielu ja antavat ryhtiä vaatteeseen. (Kokko 2015) Liinoituksessa päädyttiin kevyeen liinoitukseen, sillä kangas itsessään on tukeva ja antaa ryhtiä vaatteelle, eikä asiakas halunnut takista panssaria. Molemmille puolille leikattiin kolme kevyttä liinaa, joista kaksi oli jousikangasta ja yksi pehmeä huopaliina. Liinoin leikattiin muotolaskokset, jotka ommeltiin 1,5 cm päällekkäin. Tämän jälkeen liinat yhdistettiin toisiinsa siksakin avulla. Muotolaskoksien tehtävänä oli antaa etukappaleelle ryhtiä ja muotoa. Liinat muovattiin höyryn avulla rinnan muotoa mukailevaksi ja reunaan ommeltiin pieni tukinauha liimakankaasta, joka ommeltiin venyttämällä paikalleen, jotta saataisiin aikaan haluttu kaareva muoto liinoitukseen. Lopuksi vielä liinat liimattiin etuvaraan kiinni ja ommeltiin kädentielle, jotta ne pysyisivät paikallaan. Liinoituksen jälkeen takapaleen keskisauma ommeltiin kiinni ja takakappale liitettiin sivukappaleisiin.

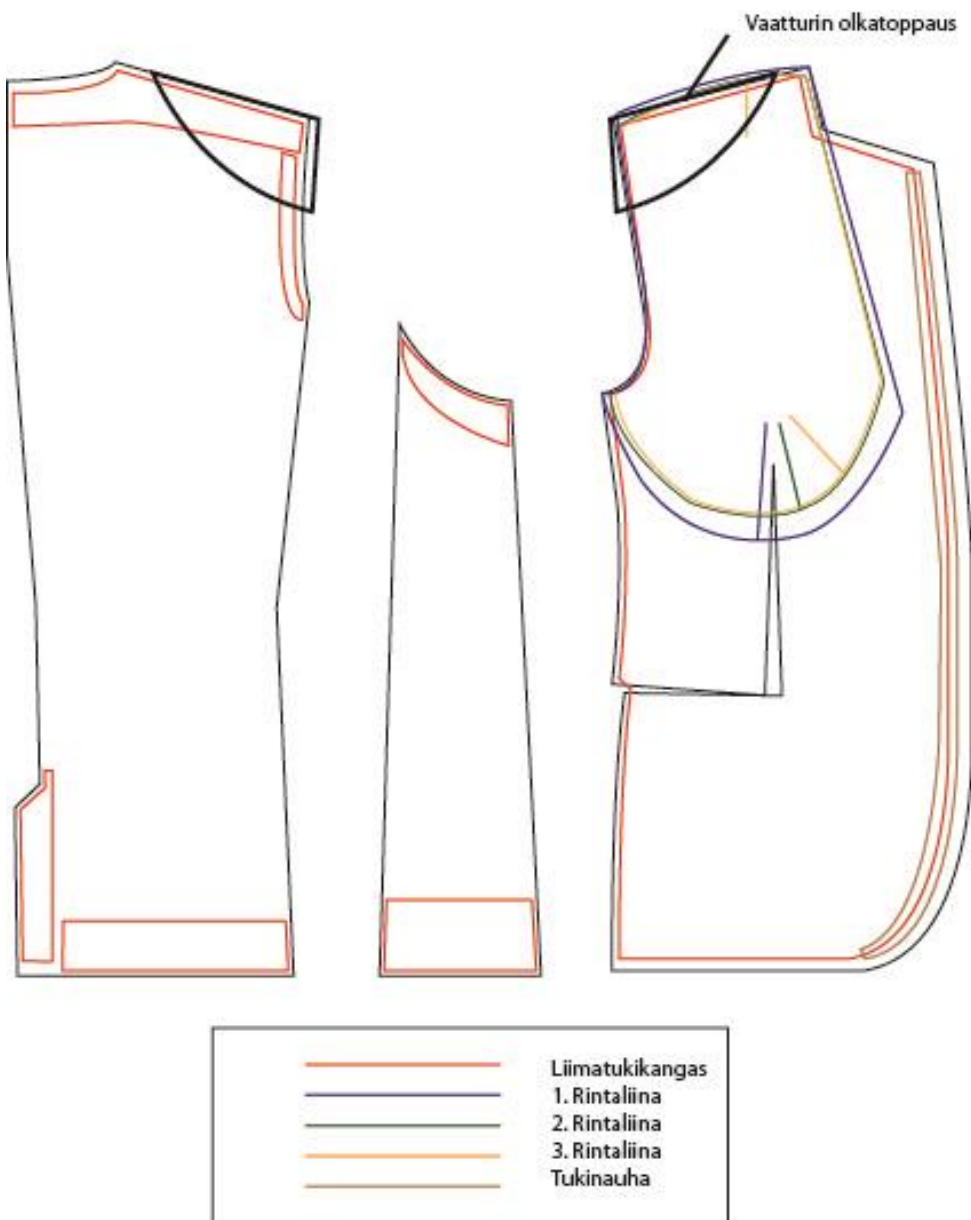
KUVA 14. Liinoitus (Rautiainen 2015-04-14.)

KUVA 15. Miehusta (Rautiainen 2015-03-19.)

Valmiin tuotteen liinoitus

Takin miehustan etukappaleille prässättiin liimatukikangas. Liimatukikankasta on myös käytetty sivukappaleiden ja takakappaleiden kainaloalueella, takakappaleen hartianseudulla sekä sivu- ja takakappaleen helmassa. Liimatukikankaan tehtävänä on antaa vaatteelle tukea ja estää sitä käytössä venymästä. Miehustan etukappaleelle on laitettu myös kolme kevyttä rintaliinaa antamaan ryhtiä, kaksi rintaliinoista on jousikankasta ja yksi huopaa. Rintaliinat on muotoiltu rinnan ja olan kohdalta muotosaumojen avulla kuperaksi, jotta vaate istuisi paremmin asiakkaalle. Kuvan (kuva 16) tarkoituksena on selventää irtotakin rakenteita, siihen on piirretty miehustan liinoitusrakenne, minne liinat sijoittuvat ja liinojen muodot pääpiirteittäin. Liinojen muotosaumot on ommeltu siksakilla noin 1,5 cm päällekkäin, jotta rintaliinaan saadaan rinnan muotoa mukaileva kupera muoto. Liinat on yhdistetty toisiinsa siksakin avulla ja ne on kiinnitetty miehustaan ompelemalla liinat kiinni kädentielle ja olalle. Olkapäillä on käytetty teollisesti valmistettuja vaatturin olkatoppauksia.

KUVA 16. Liinoitusrakenne (Rautiainen 2015-05-05.)

4.4.3 Hihat

Hihojen valmistus aloitettiin samaan aikaan kuin miehustan tekeminen. Hihojen takasaumat ommeltiin kiinni, jonka jälkeen hihoihin ommeltiin nappanahkaiset kynnärpäikat noin 17 cm:n päähän hihaan suusta takasauman kohdalle. Takasaumojen ompelun jälkeen hihaan etukappaleen etureunaa venytettiin höyryttämällä kangasta ja samalla silitysraudalla vetämällä, jotta hihasta saataisiin paremmin istuva. Tämä tekniikka on hyvin käytetty miesten puvuntakkeja valmistattessa. (Kokko 2015) Höyrytksen jälkeen hihaan etusauma ommeltiin.

Kävimme Kokon kanssa hänen kotonaan tekemässä hihojen pyöriöihin syötösompeleen, jolla kiinnitimme samalla kuulavanun pyöriölle. Kokko näytti ensin toiseen hihaan miten syötös tehdään, jonka jälkeen sain tehdä toiseen hihaan syötöksen. Syötösompeleen tarkoituksena on antaa kaunis muoto hihaan pyöriölle sekä helpottaa hihaan ompelua miehustan kädentielle. Kone, jolla pyöriön syötösommel ommeltiin oli Pfaff Quilt expression 400, ohjelma, jota käytettiin oli nro 116 ja ylälangan kireydeksi säädettiin 8,5. Syötöksen jälkeen hiha harsittiin miehustan kädentielle harvoilla käsipistoilla, jonka jälkeen hihat ommeltiin koneella harsinnan vierestä.

Ennen hihavuorien kiinnitystä hihojen halkion taitteet ommeltiin kiinni ja silitettiin kulmanavaajan avulla. Hihoihin merkittiin napinläpien kohdat räätälin liidulla, tämän jälkeen ommeltiin merkittyihin kohtiin napinlävet Brother DH4-B980-01 napinläpikoneella, jonka jälkeen napit ommeltiin kiinni hihoihin Berniina-kotiompelukoneella. Hihanapitus tehtiin vain koristeeksi, eikä nappeja ole tarkoitus avata.

4.4.4 Kaulus

Kaulus muodostuu useasta eri kappaleesta; päällikauluksesta, alikauluksesta, kaulusosasta ja laitavaatteesta. Päällikaulus, kaulusosa ja laitavaate ovat leikattu päällikankaasta ja niihin liimaprässin avulla kiinnitetty liimatukikangas. Alikaulus sen sijaan leikattiin verasta, joka on mustaa ohutta villahuopaa.

Kauluskappaleet ommeltiin toisiinsa kiinni, jonka jälkeen kaulus ommeltiin laitavaatteeseen. Verka harsittiin kiinni miehustan pääntielle (kuva 17), jonka jälkeen se ommeltiin siksakilla harsinnan alapuolelta, jolloin se kiinnittyi pääntielle. Kaulus valmistettiin omana yksittäisenä elementtinä, jonka jälkeen se muotoon prässättiin.

KUVA 17. Verka (Rautiainen 2015-04-01)

4.4.5 Vuoritus

Vuorina käytetään tyypillisesti kiiltäviä- ja liukaspintaisia vuorikankaita, joiden tehtävänä on antaa parempi laskeutuvuus vaatteelle. Villakankaisissa ja erityisen hienoissa vaatteissa käytetään yleensä silkkiä vuorikankaita. Arkivaatteisiin kelpaa tekokuituiset vuorikankaat, kuten polyesteri-, akryyli- ja kuprokuidu-kankaat. (Nisula 2007, 94.) Valitsimme asiakkaan kanssa yhdessä irtotakkiin polyesteri-vuorikankaan, sillä se oli edullisempi vaihtoehto kuin silkki. Tuote tulee arkikäyttöön, joten vuorin materiaalilla ei niinkään ole suurta merkitystä, onko se tekokuitua vai eläinperäistä kuitua.

Vuorin kokoaminen aloitettiin samaan aikaan kuin miehustan kokoaminen. Takin käyttöä ajatellen vuoriin ommeltiin kaksi povitaskua sekä nykypäiväinen tasku matkapuhelinta varten, jollaista asiakas toivoi. Takin vuorissa käytettiin kahta eri kangasta, jotta takista saataisiin persoonallisemman näköinen. Toinen valituista vuorikankaista on jämähä sekä tukeva musta vuorisatiini ja toinen kuosillinen laskeutuva satiinikangas, joka on laskeutuvuudeltaan enemmän naisten juhlapukukangas kuin vuorikangas.

Vuorin etukappaleen ja sivukappaleiden kiinnittämisen jälkeen ommeltiin vuorin selkäsauma. Selkäsauman ompelun jälkeen selkäkappale ommeltiin kiinni sivukappaleisiin. Kun vuorin miehusta oli saatu koottua, ommeltiin vuori edestä kiinni laitavaatteeseen, helmaan, takahalkioon ja pääntielle.

Hihojen vuorit ommeltiin kädentielle ja lopuksi ne ommeltiin käsin miehustan vuoriin kiinni. Hihansuunvuoritus tapahtui koristenapinläpien jälkeen, joka aiheutti hankaluuksia hihavuorin kanssa. Saumavarasta tuli normaalia kapeampi ja vuori jäi hihansuulla liian löysäksi, se olisi voitu estää ompelemalla vuori irralliseen hihaan. Työvaiheiden järjestystä piti hieman muuttaa, sillä koululla ei ollut laitetta vaatturin napinläpien tekoa varten.

KUVA 18. Hihavuorin leikkaaminen (Rautiainen 2015-03-03.)

4.5 Sovitus

Sovittamisen tarkoituksena on saada irtotakki istumaan sopusuhtaisesti asiakkaan vartalolle. Sovituksessa tarkkaillaan vaateen istuvuutta, käyttömukavuutta ja mallinmukaisuutta. Mikäli sovituksessa havaitaan muutostarpeita, muutokset tehdään seuraavaan sovitukseen mennessä. Takin istuvuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat asiakkaan vartalon muoto, mittojen otossa ja kaavoituksessa tehdyt ratkaisut sekä takissa käytetyt materiaalit. Väljyyksillä vaikutetaan vaateen käyttömukavuuteen ja liikkuvuuteen. Tarkasteltaessa mallinmukaisuutta pyritään aikaisemmin asiakkaan kanssa sovittuun malliin ja huomioidaan sovituksessa ilmenevät muutostoiveet. (Anttila & Jokinen 2011, 12)

Takkia ei tarvinnut sovittaa kuin vain kerran, sillä mittojen oton yhteydessä asiakkaan valmistakista otettujen mittojen avulla voitiin yhdistää 1. ja 2. sovitus. Asiakkaan valmistakki oli hänelle melko istuva, joten takkia voitiin käyttää niin sanotusti sovituskappaleena.

Sovituksessa asiakkaan päälle puettiin ensin miehustan vuori, joka helpotti takin miehustan pukemista. Sovitusta varten hihoja ei ollut vielä kiinnitetty miehustaan, vaan hihat tuotiin sovitukseen erillisinä kappaleina. Sovituksen aikana vasen hiha kiinnitettiin nuppineuloilla miehustan olalle ja katsottiin hihalle sopiva asento asiakkaan päällä.

Pyysin Kokkoa mukaan tuekseni sovitukseen. Sovituksen aikana tarkastelimme takkia Häkkisen ja Stenin laatiman ”Miesten puvun mitanotto ja sovitus” seminaarityön pohjalta. (LIITE 3) Sovituksessa ei tullut mitään suuria muutostarpeita. Sovituksen yhteydessä ilmeni, että takki oli hieman liian napakka rinnan kohdalta, joten rinnanalueelle lisättiin 1cm saumavaroista. Asiakas oli myös hieman epäileväinen takin pituuden suhteen, joten sovituksessa päätimme asiakkaan kanssa yhdessä, että takin helmanpituutta lyhennetään 1 cm verran.

KUVA 19. Sovituskuva 1
(Rautiainen 2015-03-24.)

KUVA 20. Sovituskuva 2
(Rautiainen 2015-03-24.)

KUVA 21. Sovituskuva 3
(Rautiainen 2015-03-24.)

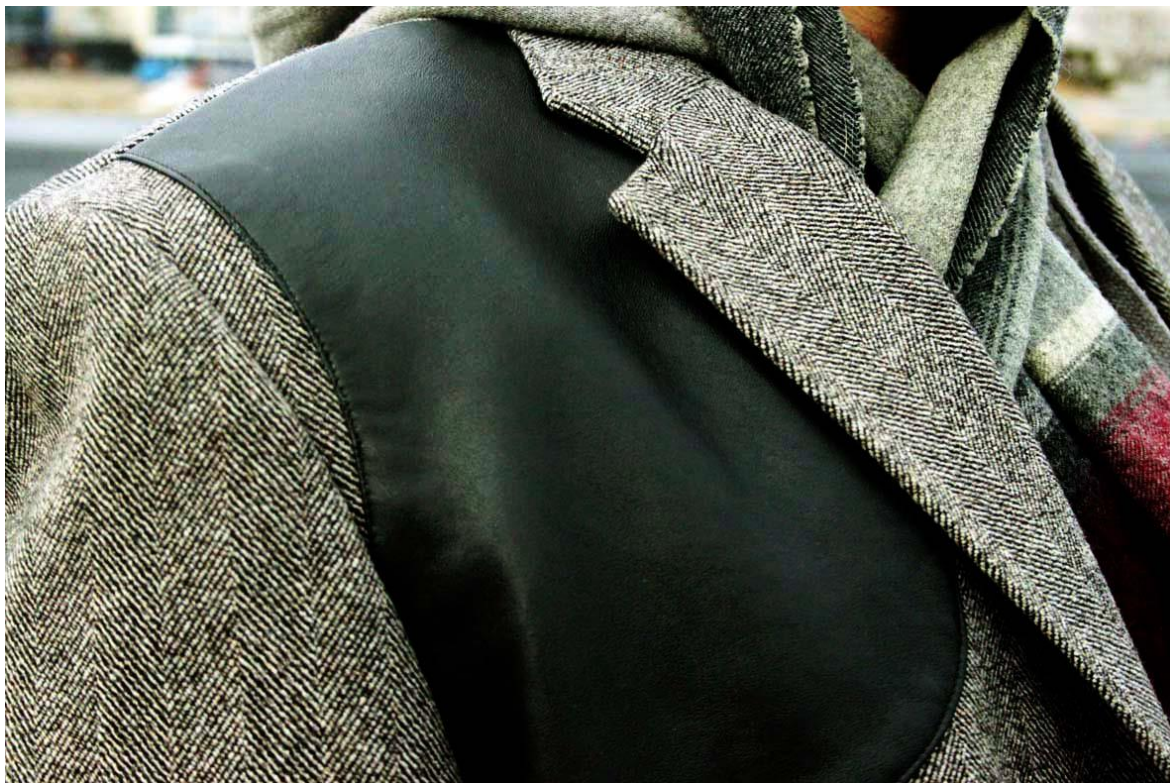
4.6 Valmis tuote

Prosessin tuloksena syntyi englantilaistyylinen miesten irtotakki. Valmis tuote kuvattiin asiakkaan päällä Kuopion satamassa venelaiturilla (kuvat 22-25). (18-04-2015) Kuvauspaikka sopi takin ulkoiseen olemukseen ja antoi takille mukavasti kontrastia. Tuote näytti hyvälle asiakkaan päällä, se oli sopivan kokoinen ja istui hänelle täydellisesti.

Takin materiaalien valinnassa olisi pitänyt kiinnittää enemmän huomiota vuorimateriaalin valintaan. Vaikka takin vuori onkin näyttävä ja tuo takkiin omanlaista särmää, niin se on hieman liian ohutta ja laskeutuvaa kangasta, mikä tekee sen, että vuoria oli vaikea ommella ja silityksen jälkeenkään se ei pysynyt halutussa muodossa, tällöin on vaarana, että vuori saattaa vilkkua takin helman alta.

KUVA 22. Irtotakki ja tyytyväinen asiakas (Rautiainen 2015-04-18.)

KUVA 23. Yksityiskohta irtotakista (Rautiainen 2015-04-18.)

KUVA 24. Irtotakki sivulta (Rautiainen 2015-04-18.)

KUVA 25. Irtotakki edestä (Rautiainen 2015-04-18.)

Valmiin tuotteen arviointi funktioanalyysin avulla

Käytin suunnitteluprosessissa apunani Papanekin funktioanalyysiä ja tässä kappaleessa pohdin valmiin tuotteen perusteella, kuinka suunnittelu- ja valmistusprosessi onnistui. Erittelen funktioanalyysin avulla tuotteelle asetetut tavoitteet ja pohdin, olenko saavuttanut tuotteelle asettamani tavoitteet.

	<p>TARVE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuote vastaa asiakkaan tarpeita ja toiveita. - Tuote suojaa kylmältä. - Tuote ilmentää asiakkaan persoonaa ja imartelea asiakkaan vartaloa. 	<p>TELESIS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuotteen pyrkimys ajattomuuteen on onnistunut. 	<p>ASSOSIAATIOT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mielikuva englantilaisuudesta tulee esiin materiaalien ja yksityiskohtien kautta.
	<p>ESTETIIKKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Värit ja materiaalit sopivat hyvin yhteen. - Malli sopii asiakkaan vartalolle. 	<p>MENETELMÄT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuotteesta tuli melko laadukas ensimmäiseksi valmistamakseni irtotakiksi. - Materiaali valinta oli hyvä. - Asiantuntijan ohjeet olivat tärkeässä osassa. 	<p>KÄYTTÖ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuote on mukava päällä ja sopii juhlaan ja arkeen. - Tuote on hyvin istuva.

TAULUKKO 1. Tuotteen arviointi Papanekin funktioanalyysin avulla. (Rautiainen 2015-05-09.)

Pohdin irtotakin onnistumista Papanekin funktioanalyysin avulla. Mielestäni takki on onnistunut ja se vastaa asiakkaan asettamia toiveita ja tarpeita tuotteelle. Takkiin valittu materiaali auttaa takkia suojaamaan asiakasta kylmältä ja materiaalivalinnat ilmentävät asiakkaan persoonaa. Mittatilaustyönä tehty takki on istuva asiakkaalle ja imartelea hänen vartalooaan korostaen kantajansa hyviä puolia. Tuotteen suunnittelussa ja valmistuksessa pyrin tietoisesti ajattomuuteen, jotta takki olisi pitkäikäisempi, mielestäni onnistuin tavoitteessa.

Lähtökohtana oli suunnitella ja toteuttaa englantilaistyylinen irtotakki ja mielestäni onnistuin siinä asiantuntijan ohjeita seuraten. Englantilaista tyyliä takissa ilmentävät kalanruotokuvioinen villakangas ja kierrätysnahkasta valmistetut yksityiskohtat. Malli on valittu asiakkaan vartalotyypin mukaan ja on näin esteettisesti kaunis, esteettisyyttä lisäävät myös värien ja materiaalien toimivuus yhdessä. Koen, että tuotteesta tuli laadukas siihen nähden, että kyseessä on ensimmäinen valmistamani irtotakki. Laadukkuuteen vaikuttavia tekijöitä olivat myös hyvät materiaalivalinnat. Tuotteessa toteutuu asiakkaan toive vaatteesta, joka sopii käyttötilanteen mukaan niin arkeen kuin juhlaankin.

Valmiin tuotteen hoito- ja pesuohjeet

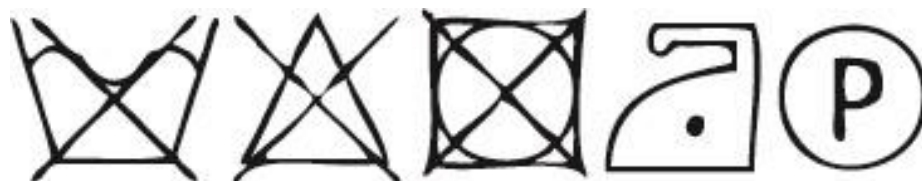
On tärkeää kiinnittää huomiota tuotteen hoito- ja pesuohjeisiin (kuva 26), sillä oikein hoidettuna ja hyvin pidettynä tuote kestää isältä pojalle. Villa on joustavaa materiaalia ja se eristää hyvin lämpöä ja imee itseensä kosteutta. Villa myös hylkii likaa ja sen vuoksi se on helppo pitää puhtaana. Vanhansanon mukaan ”villa puhdistaa itse itsensä”, tämä sanonta pitää paikkansa tänäkin päivänä, kun tuotetta tuulettaa ja harjaa hellästi se riittää usein tuotteen puhtaana pitämiseen. (Lindfors 2004, 225) Nappanahkasta on helppo pyyhkiä lika kostealla liinalla, pyyhkiessä voi käyttää myös apuna saippuaa.

Tuotetta huoltaessa ei tule käyttää valkaisua eikä tuotetta tule rumpukuivata myös vesipesu on kielletty. Kemiallinen pesu sen sijaan on sallittu (P). Irtotakeista ja miesten puvuista puhuttaessa pesula tarkoitetaan hyvin usein kemiallista pesua, jossa käytetään rasvoja ja tahroja irrottavia pesuaineita. Kemiallista pesua käytettäessä on syytä viedä vaate asiantuntevien käsiin pesulaan. (Roetzel 2002, 351)

Tuote tulee säilyttää kuivassa ja ilmavassa paikassa, jossa se on suojassa hyönteisiltä ja muilta tuholaisilta. Tuotetta on myös hyvä muistaa välillä harjata ja tuulettaa. On myös tärkeää huolehtia siitä, että silloin kun takki ei ole kantajansa yllä, niin taskut ovat tyhjätkin ja takki on vaateripustimessa. Puvun takeille on kehitelty oma ripustimensa, joka on tavallista paksumpi, se auttaa pitämään takin hartioiden muodon. Mikäli tuote on jatkuvasti käytössä, on myös hyvä välillä antaa sille ansaittu lepopäiviä.

Tuotteen voi silittää 150 asteessa. Silittäessä täytyy olla varovainen nahkakohtien kanssa, sillä nahka ei siedä kuumaa silitysrautaa. Antamalla takille hieman höyryä, voidaan välttyä kokonaan silityksen vaivalta. Höyry oikaisee takkiin tulleet rypyt ja pehmitää mukavasti villakangasta.

On myös ihmisiä, jotka eivät suosittele kemiallista pesua, sillä kangas menettää käsittelyssä sen luonnollisen kosteutensa. Heidän mielestään on parempi käyttää luonnollisempia hoitomenetelmiä kuten harjaamista, tuuletusta sekä höyryttämistä. (Roetzel 2002, 350)

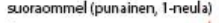
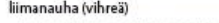

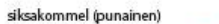

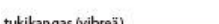
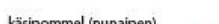

KUVA 26. Tuotteen hoito- ja pesuohjeet (Rautainen 2015-05-05.)

Valmiin tuotteen poikkileikkauskuvat ja rakennekuvat

Poikkileikkausten piirtämisessä on käytössä yhtenevä piirtämiskäytäntö, joka mahdollistaa kuvien laajemman käytön. Piirtämisessä tulee noudattaa määrättyjä sääntöjä ja symboleita (kuva 27), jotka perustuvat standardeihin ja sopimuksiin. Tuotteen rakenteiden kuvaamisessa pyritään yksiselitteisiin viivapiirroksiin, kuvia tulkittaessa kuvitellaan, että piirretty kohta on leikattu poikki ja, että rakenteet näkyvät. Piirretyissä viivakuvissa viivat kuvaavat kangaskerroksia ja kankaan reunat ovat piirretty 2 mm päähän toisistaan, jotta kuva olisi selkeämpi. Kuvissa esiintyvät kaarteet piirretään tyypillisesti puoliympyrän muotoiseksi. Saumavarat ja niiden leveydet ilmoitetaan kaarteiden jälkeen lyhyellä suoralla viivalla. Tyypillisesti piirrokset tehdään todellisten mittojen mukaisesti suhdelukuja hyväksi käyttäen. Leikkausten kohdat merkitään tyypillisesti isoilla kirjaimilla, esimerkiksi B-B. (Kaipainen 2008, 305; Heikkilä, Kuikka & Paimela 1990, 45.)

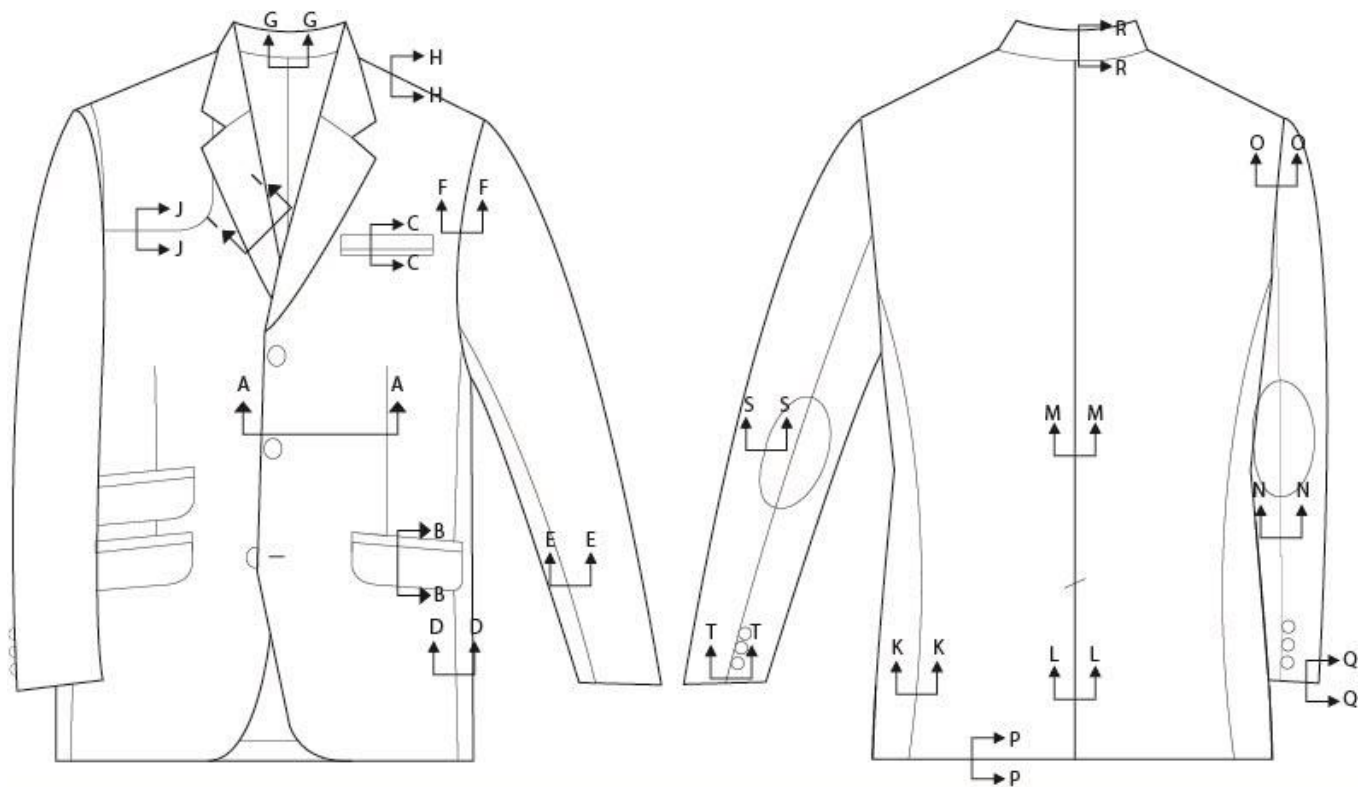
Kokosin Ylösen ja Häkkisen kirjoittaman Vaatetuksen ammattitekniikan käsikirjan pohjalta piirtämisenä poikkileikkauskuvissa käytetyt symbolit yhdeksi kuvaksi (kuva 27).

SYMBOLIT

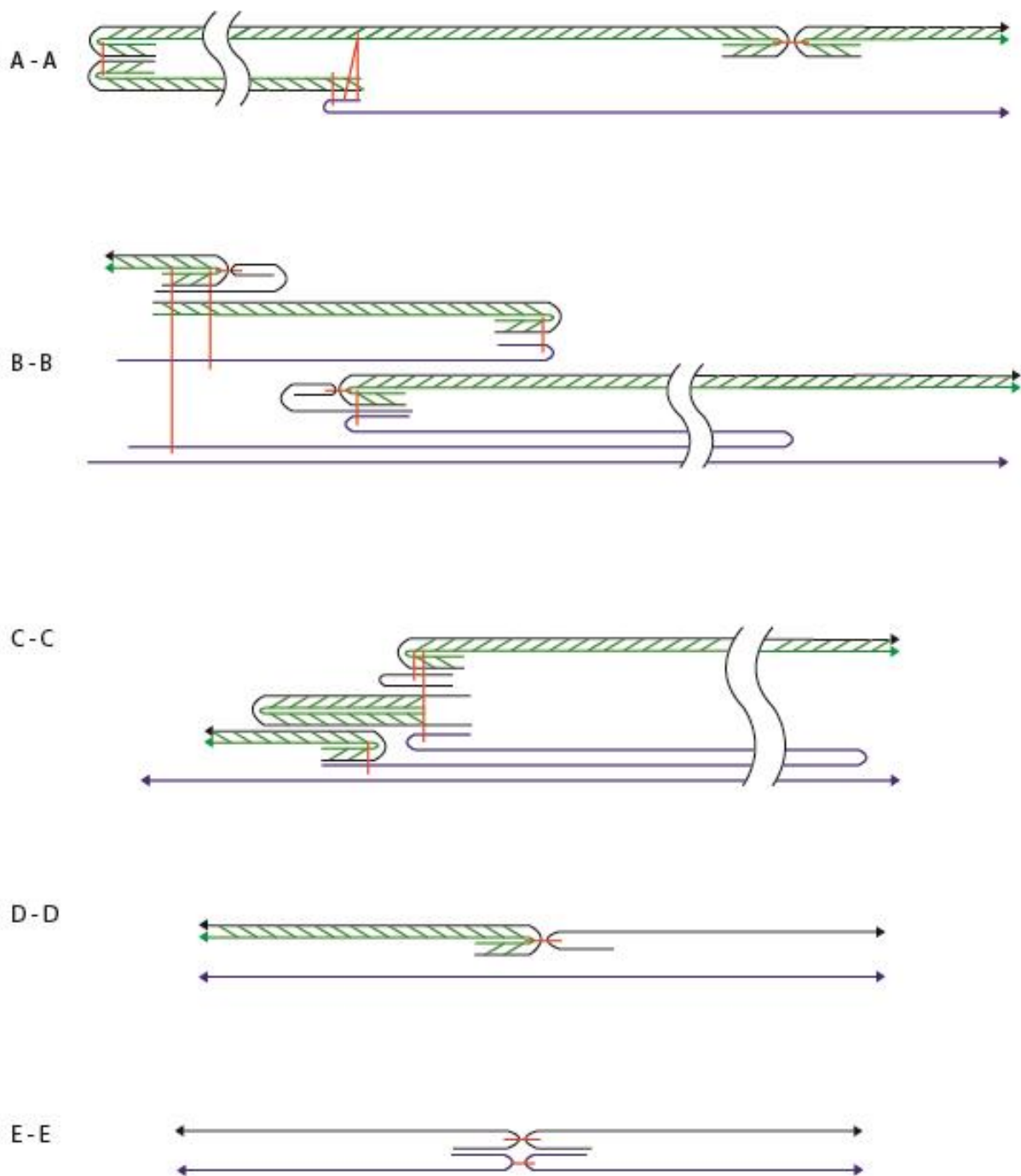
Kankaat	Ompelut	Lisätarvikkeet	Muita merkintöjä
kangas (musta) 	suoraommel (punainen, 1-neula) 	liimanauha (vihreä) 	nuolet = kappale jatkuu
vuori (sininen) 	siksakommel (punainen) 	liima (vihreä) 	aaltoviiva = kappaleen lyhennetty
tukikangas (vihreä) 	käsinommel (punainen) 	nauha 	leikkauskohta
liimautuva tukikangas (vihreä) 		nappi 	
tikkikangas (irrationaalinen vanukeros) 		napinläpi 	
tukikangas (läpitiikattu) 			

KUVA 27. Piirrustussymbolit (Ylönen & Häkkinen 2012.)

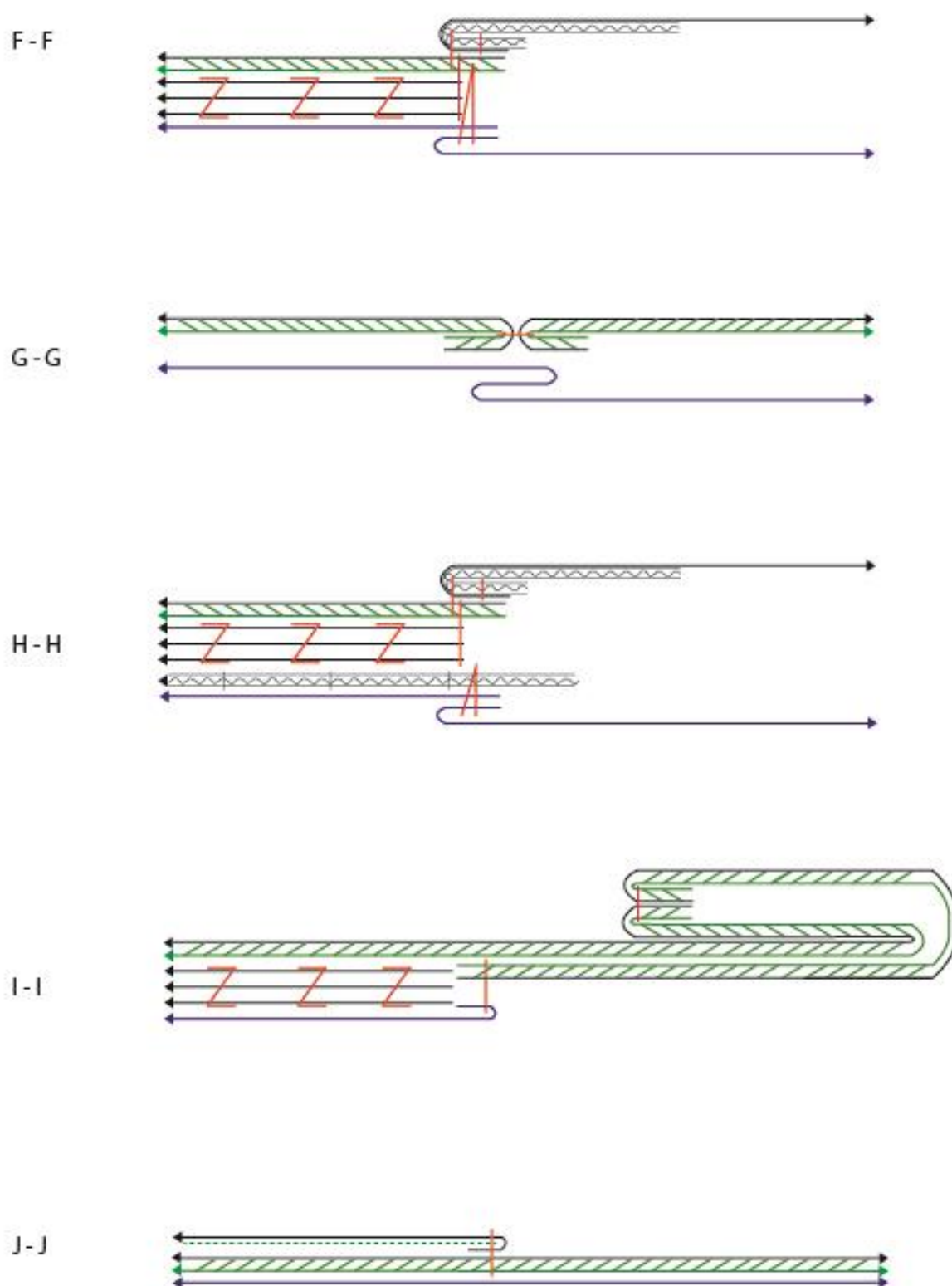
Halusin vielä työni loppuksi selventää irtotakin rakenteita tasokuvan ja poikkileikkauskuvien (kuva 28-32) avulla.

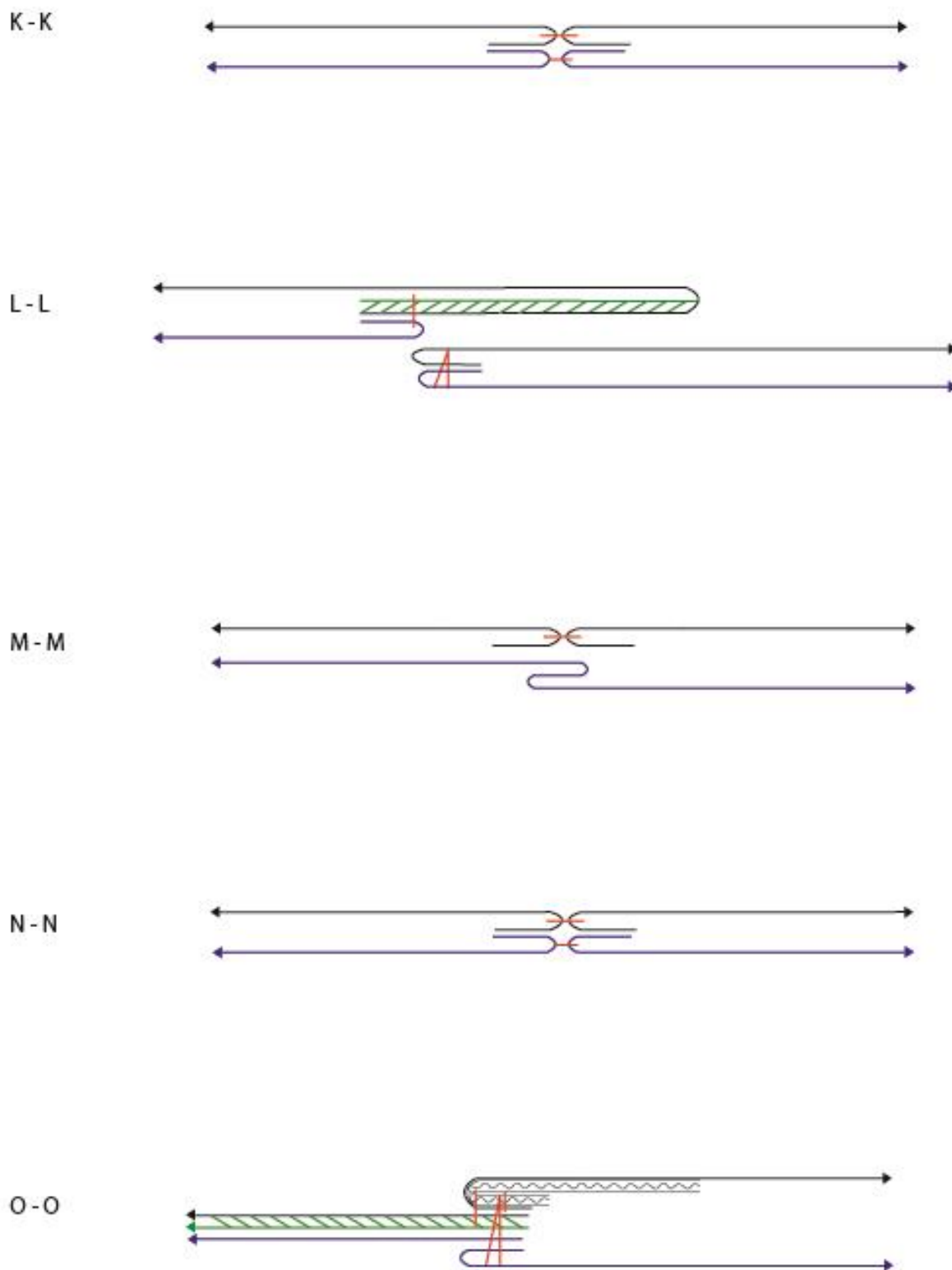
KUVA 28. Tasokuva (Rautainen 2015-05-06.)

KUVA 29. Poikkileikkauskuvat 1 (Rautiainen 2015-05-16.)

KUVA 30. Poikkileikkauskuvat 2 (Rautiainen 2015-05-16.)

KUVA 31. Poikkileikkauskuvat 3 (Rautiainen 2015-05-17.)

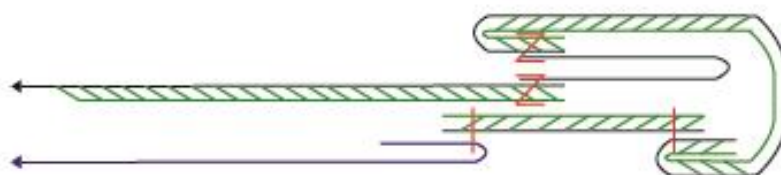
P-P

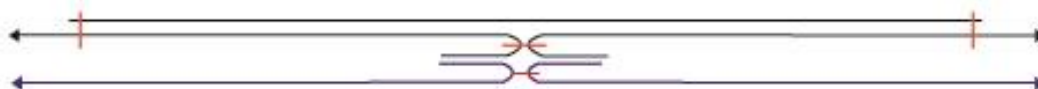
Q-Q

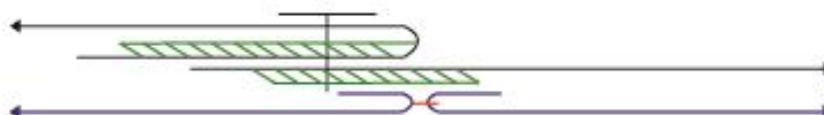
R-R

S-S

T-T

KUVA 32. Poikkileikkauskuvat 4 (Rautiainen 2015-05-17.)

5 LOPPUPÄÄTELMÄT

5.1 Itsearviointi ja pohdinta

Opinnäytetyön tekemisessä meni oletettua pidempi aika ja välillä tuntui, että se ei meinannut edetä ollenkaan. Alku oli vaikea ja yritin tehdä montaa asiaa samaan aikaan, mikä ei ole minulle kovin tyyppillinen tapa toimia, pystyn panostaamaan sataprosenttisesti vain yhteen asiaan kerrallaan. Aikatauluttaminen on toinen asia, missä olen aina ollut huono, niin arjessa kuin vapaallakin. Tasapainottelu opinnäytetyönteon, harjoittelun ja rästien kanssa oli mielestäni haastavaa. Hoidin asiat yksi kerrallaan alta pois ja viimeiseksi jäi käteen opinnäytetyönteko. Vaikka prosessi oli pitkä ja haastava, opin sen aikana valtavan paljon uutta.

Lähdin suunnittelemaan irtotakkia suurella innolla loppusyksystä 2014 ja suunnitteluosuuden sainkin melko vaivattomasti kasaan ja olin tyytyväinen suunnitelmiini. Päätin suunnittelun jälkeen pitää hie- man taukoa opinnäytetyöstä ja panostaa harjoitteluun, jotta saisin harjoittelusta enemmän irti. Harjoittelun päätyttyä oli haastavaa jälleen palata opinnäytetyön teon pariin. Helmikuussa 2015 lähetin viestiä Kokolle ja työ lähti jälleen vierimään todenteolla eteenpäin. Olen todella kiitollinen Kokolle, että hän suostui yhteistyöhön kanssani ja auttoi minua prosessissa kädestä pitäen yksityisopetusta antaen. Valmistuksen aikana ei juuri vastoinkäymisiä tullut, välillä jouduin purkamaan, mutta se opetti minua suuresti.

Koin, että haastavin osuus minulle opinnäytetyötä tehdessä oli raportointi sekä tutkiva osuus. Sen takia minun oli helpointa jättää se työn viimeiseksi työvaiheeksi, sillä oli helpompaa kirjoittaa raporttiin suunnittelu- ja valmistusprosessista, kun tuote oli jo tehty. Työn rajaaminen oli minusta haastavaa aina työn loppuun asti ja vieläkin mietin, että olisiko minun pitänyt perehtyä johonkin muuhun aiheeseen kuin mittatilausvaatteen ja valmisvaatteen eroavaisuuksiin. Lisäksi olisin halunnut suunnitella ja valmistaa tuotteeseen labelin tuotteeseen, mutta aika ei yksinkertaisesti riittänyt, jostain oli karsittava. Vaikka koinkin raportin teon haastavana, olen silti mielestäni onnistunut havainnollistamaan lukijalle irtotakin valmistusprosessia kuvien ja tekstin avulla. Kuvia olisi voinut olla enemmänkin irtotakin valmistuksen vaiheista, mutta työn touhussa unohdin välillä taltioida kameralla valmistusprosessia.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli oppia suunnittelemaan ja toteuttamaan mittatilausvaate asiakkaan toiveiden ja tarpeiden pohjalta, mielestäni onnistuin siinä hyvin ja asiakas oli tyytyväinen lopputulokseen. Hänen mielestä olin ottanut huomioon kaikki hänen toiveensa suunnittelu- ja valmistusprosessin aikana. Uskon, että mittatilausvaatteen tekemisestä oli hyötyä minulle tulevaisuutta ajatellen, sillä sain siitä itsevarmuutta suunnittelijana.

Lisäarvoa työlle tuo kokeneen asiantuntijan mukana olo, hänen oppejaan ja neuvojaan noudattamalla olen kehittynyt ammatillisesti ja saanut uusia taitoja tulevaisuuden varalle. Projektin aikana olen oppinut paljon miesten irtotakin suunnittelun sekä valmistuksen työprosessista. Olen tyytyväinen valmiiseen tuotteeseen ja tiedostan, että ilman asiantuntijan apua sekä tukea, en olisi kyennyt val-

mistamaan tuotetta. Valmistetun irtotakin rakenteiden tuoman laadukkuuden takasi työssä oppi-isän ja asiantuntijan roolissa ollut vaatturi-mallimestari Raimo Kokko ja hänen henkilökohtaisesti antama opetus sekä neuvot. Irtotakin laadukkuuteen vaikuttivat myös materiaalivalinnat.

Koen, että olen prosessin aikana myös kehittynyt suunnittelijana ja olen saanut itsevarmuutta. Tulevaisuudessa haluaisin työllistyä miesten vaatetuksen pariin, sillä miesten vaatetus on kiinnostanut minua koko opintojen ajan. Olen pyrkinyt tietoisesti enemmän opintojen aikana suunnittelemaan ja valmistamaan miesten vaatteita kuin naisten. Opinnäytetyön teon ohella olen myös hakenut opiskelemaan Jyväskylän ammattiopistoon vaatturiksi.

5.2 Asiantuntijan palaute

Sain asiantuntijapalautetta vaatturi-mallimestari Raimo Kokolta yhteistyöstä ja työskentelystä. Sovin tapaamisen hänen kanssaan ja pyysin, että hän antaisi palautetta työskentelystä ja valmiista irtotakista. Otin irtotakin mukaan tapaamiseen ja tutkimme yhdessä sitä. Kokko totesi, että yhteistyö välillä lämmee sujui hyvin ja työvaiheen näyttämisen jälkeen omaksuin näytetyn työvaiheen hyvin, mutta suullisesti ammattitermejä käyttäen en välttämättä omaksunut tietoa läheskään niin hyvin. Kokko myös kehotti minua harjoittelemaan vielä sormustimen ja neulan käyttöä, jotta käsinompelutaitoni karttuisi. (Kokko 2015-04-28)

Kokon mielestä lopputulos on ihan hyvä ensimmäiseksi irtotakiksi, joitakin kohtia pitää vielä korjailla, kuten povitaskun napin paikkaa. Hänen mielestään tuote on sellainen, että Kuopiosta ei löydä vastaavanlaista myymälöistä ja tämän tyyppisille takeille voisi olla kysyntää Kuopiossa. (Kokko 2015-04-28)

Sain Kokolta palautetta tuotteen suunnittelusta. Hänen mielestä suunnittelu sujui hyvin ja minulla oli selkeä visio sekä tavoite takin suhteen, josta pidin kiinni koko prosessin ajan. Kokko totesi, että minulla on halu kehittää omaa osaamisluettani, enkä ole pelkästään suunnittelija, vaan minussa olisi potentiaalia laajentamaan tietoutta kaavoituspuolelle. (Kokko 2015-04-28)

5.3 Asiakkaan palaute

Sain asiakkaalta palautetta yhteistyöstämme ja itse tuotteesta. Asiakkaan mielestä yhteistyö välillä lämmee sujui moitteettomasti. Tuotetta suunniteltaessa ja valmistaessa hän koki, että hänen toiveensa irtotakin suhteen oli otettu huomioon ja hänen tarpeitaan oli kuunneltu. Hän oli tyytyväinen takin ulkoiseen olemukseen ja erityisesti hän piti takin vuorista, jonka hän itse oli saanut päättää suunnitteluvaiheen aikana. Taskuja takissa oli asiakkaan mielestä riittävästi ja hän koki, että ne ovat juuri oikeissa paikoissa. Asiakkaan mielestään takki on käytännöllinen ja hienon näköinen, eikä kaupasta olisi löytynyt hänelle yhtä istuvaa, saatika persoonallista vaihtoehtoa.

Yksilöllisyys ja laadukkaat materiaalit miellyttivät asiakasta ja hän totesikin, että takki on monikäyttöinen, se sopii niin juhlaan kuin arkeenkin. Takissa on riittävästi yksityiskohtia, jotka tuovat asiakkaan persoonan esille. Vaikka takin tyyli ja materiaalit edustavat vanhan ajan tyyliä, on siihen silti saatu nuorekas ilme. Asiakas tulee varmasti käyttämään takkia vielä pitkään, kunhan löytää siihen mielestään sopivat housut. (Väänänen 2015-04-26)

LÄHTEET

- ANTTILA, R. & JOKINEN, R. 2011. Sovitus ja Muotoilu. Tampere: Juvenes Print Oy.
- BONCAMPER, I. 2011. Tekstiilioppi. Tampere: Tammerprint Oy
- EBERLE, H. HERMELING, H. HORNBERGER, M. KILGUS, R. MENZER, D. RING, W. suom. 2009. Ammattina vaate. Helsinki: WSOYpro Oy.
- HEIKKILÄ, T, KUIKKA, S. & PAIMELA, S. 1990. Vaatetusalan tekninen piirustus. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- HUHTA, L. & HUHTA, S. 2013. Ompelusanastoa [verkkoartikkeli]. [Viitattu: 2015-05-06.] Saatavissa: <http://www.namedclothing.com/sewing-glossary/?lang=fi>
- HÄKKINEN, J. & STEN, J. 1984. Miesten puvun mitanotto ja sovitus. Ammattikoulujen Jyväskylän opettajaopisto E-84. Seminaarityö.
- KAIPAINEN, M. 2008. "Ken tilauspukua käyttää, hän herrasmiehetä näyttää" Eteläkarjalainen maalaisvaatturi ja vaatturitoiminta Suomessa 1920 - 1960-luvuilla. [Viitattu: 2015-05-01.] Saatavissa: http://publications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-219-113-7/urn_isbn_978-952-219-113-7.pdf
- LINDFORS, V. 2004. A´la mode – muodin ja pukeutumisen sanakirja. Helsinki: Otavan kirjapaino Oy.
- MIETTINEN, H. 2000. Pukeutumisen hyvät neuvot. Kuopio: Turo Tailor / Frenckellin Kirjapaino Oy.
- NISULA, E. 2007. Otavan suuri ompelukirja. Helsinki: Otava.
- PAPANNEK, V. 1973. Turhaa vai tarpeellista? Helsinki: Kirjayhtymä
- RAIVIO, V. 2013. Tweed ei koskaan vanhene. Taloussanomien [verkkoartikkeli]. [Viitattu: 2015-05-10.] Saatavissa: <http://www.taloussanomien.fi/ihmiset/2013/03/24/tweed-ei-koskaan-vanhene/20134364/139>
- ROETZEL, B. 2012. Miehen muotiopas. Köln: H.F.Ullmann publishing GmbH.
- ROETZEL, B. 2000. Täydellinen herrasmies – Klassisen miestenmuodin käsikirja. Köln: Könnemann Verlagsgesellschaft mbH.
- SMITH, A. 2009. Ompelun ABC. Britannia: Dorling Kindersley Limited.
- TANTTU, J. 1988. Tyylimies – pukeutumisen aakkosia. Juva: WSOY:n graafiset laitokset.

Tekstiili- ja vaatetusteollisuus Ry. 1988. Miesten vaateuksen mittataulukko ja kokomerkinnot Passeli [verkkoaineisto]. [Viitattu: 2015-04-20.] Saatavissa:

http://www.finatex.fi/media/julkaisut/tiedostot/passeli_miehet.pdf

VIRTANEN, K. 2012. Miesten pukeutumisopas [verkkoaineisto]. [Viitattu: 2015-04-20.] Saatavissa:

<http://www.yhteishyva.fi/kauneus-ja-pukeutuminen/pukeutuminen/miesten-pukeutumisopas/0218010-76212>

YLÖNEN, H & HÄKKINEN, R. 2012. Vaatetusalan ammattitekniiikan käsikirja. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

TUOTETUT AINEISTOT

KUVAT

Kuva 1: RAUTIAINEN, Kristiina 2014-11-25. Luonnos 1 [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 2: RAUTIAINEN, Kristiina 2014-11-25. Luonnos 2 [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 3: RAUTIAINEN, Kristiina 2014-11-28 Tweed-ideataulu [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Tweed-ideataulussa käytettyjen kuvien lähteet:

1. <http://britishroom.ru/brands/harris-tweed>
2. <http://www.menswearstore.co.uk/hamish-harris-tweed-jacket-950-p.asp>
3. http://fooyoh.com/menknowpause_style_shopping/7972000/harris-tweed-x-clarks-2012-fall-winter-montacute-lord

Kuva 4: RAUTIAINEN, Kristiina 2014-11-28. Bisnes-ideataulu [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Bisnes-ideataulussa käytettyjen kuvien lähteet:

1. <http://www.image4world.com/vb/showthread.php?t=1951>
2. <http://14textures.com/inca-rock-wall-texture/>
3. <http://www.envynde.com/2014/03/martin-de-tours-clothier-custom-tailored-mens-suits.html>

Kuva 5: RAUTIAINEN, Kristiina 2014-11-28. Juhla-ideataulu [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Juhla-ideataulussa käytettyjen kuvien lähteet:

1. <http://www.mebastyle.com/collections.html>
2. <http://pixgood.com/armani-wedding-suit.html>

Kuva 6: RAUTIAINEN, Kristiina 2014-12-05. Takkivaihtoehdot [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 7: RAUTIAINEN, Kristiina 2014-12-06. Taskuvaihtoehdot [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 8: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-01-01. Materiaalivaihtoehdot [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 9: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-01-09. Lopullinen malli ja materiaalit [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 10: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-03-16. Asiakkaan mittakortti [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 11: KOKKO, Raimo 2015-03-20. Tutustuminen kaavoitusohjelmaan [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 12: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-03-03. Leikkuusuunnitelma [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 13: RAUTIAINEN, Kristiina 2015. Miehustan kokoaminen [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 14: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-04-14. Liinoitus [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 15: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-03-19. Miehestä [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 16: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-05-05. Liinoitusrakenne [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 17: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-04-01. Verka [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 18: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-03-03. Hihavuorin leikkaaminen [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 19: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-03-24. Sovituskuva 1 [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 20: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-03-24. Sovituskuva 2 [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 21: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-03-24. Sovituskuva 3 [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 22: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-04-18. Irtotakki ja tyytyväinen asiakas [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 23: RAUTIAINEN, Kristiina 2015.04-18. Yksityiskohta irtotakista [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 24: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-04-18. Irtotakki sivulta [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 25: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-04-18. Irtotakki edestä [valokuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 26: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-05-05. Tuotteen pesu- ja hoito-ohjeet [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 27: YLÖNEN, Hanna & HÄKKINEN, Rosa. 2012. Piirrustussymbolit [digikuva]. Vaatetusalan ammattitekniiikan käsikirja. Keuruu: Otavan paino Oy. [Viitattu: 2015-05-16]

Kuva 28: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-05-06. Tasokuva [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 29: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-05-16. Poikkileikkauskuvat 1 [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 30: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-05-16. Poikkileikkauskuvat 2 [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 31: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-05-17. Poikkileikkauskuvat 3 [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

Kuva 32: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-05-17. Poikkileikkauskuvat 4 [digikuva]. Kuopio: Tekijän oma arkisto.

KUVIOT

Kuvio 1: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-04-15. Prosessin kulun kuvaus [kuvio]. Kuopio: Tekijän oma arkisto

Kuvio 2: PAPANEEK, Victor 1973. Papanekin kuutio [kuvio]. Turhaa vai tarpeellista? Helsinki: Kirjayhtymä. [Viitattu: 2014-12-02]

Kuvio 3: RAUTIAINEN, Kristiina 2014-12-02. Oma sovellus Papanekin kuutiosta [kuvio]. Kuopio: Tekijän oma arkisto

Kuvio 4: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-05-06. Suunnittelu- ja valmistusprosessin kulku [kuvio]. Kuopio: Tekijän oma arkisto

TAULUKOT

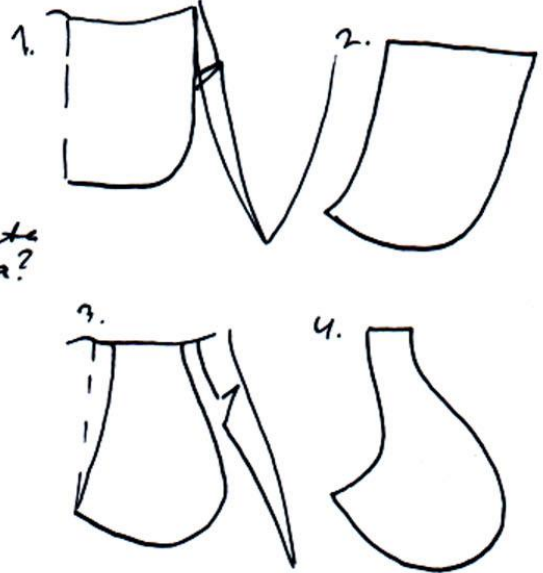
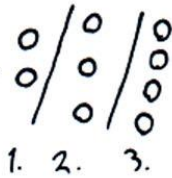
Taulukko 1: RAUTIAINEN, Kristiina 2015-05-09. Tuotteen arviointi Papanekin funktioanalyysin avulla. [taulukko]. Kuopio: Tekijän oma arkisto

Nahken väri: yksivertinen-
 ① musta kateklat
 ② ruskea

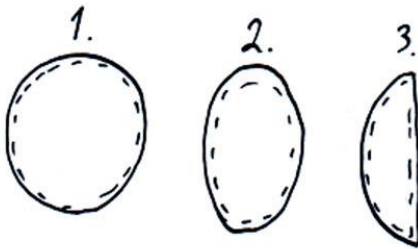
nahkepaikka olkapäälle:
 * muodon hahmottele.

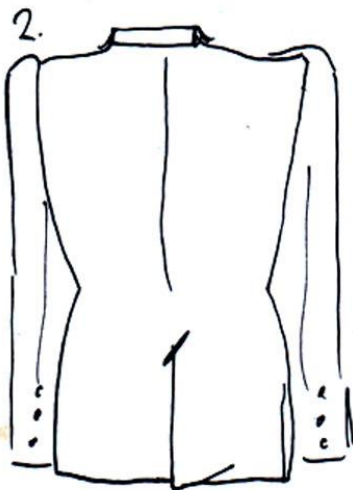
kuinka monta
 hihanappia?

kyynärpaikat

1. ympyrä
2. ~~puolisuora~~ ovaali
3. ~~puolisuora~~ puolisuora

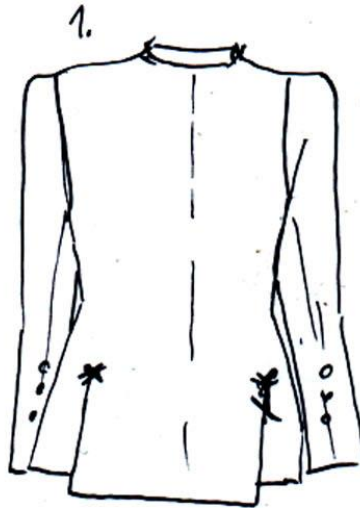

-yfrihalkio.

→ napin-
 lävet

→ väestettiin napinläpni

hakaralkiat

-kabri halleiatu.

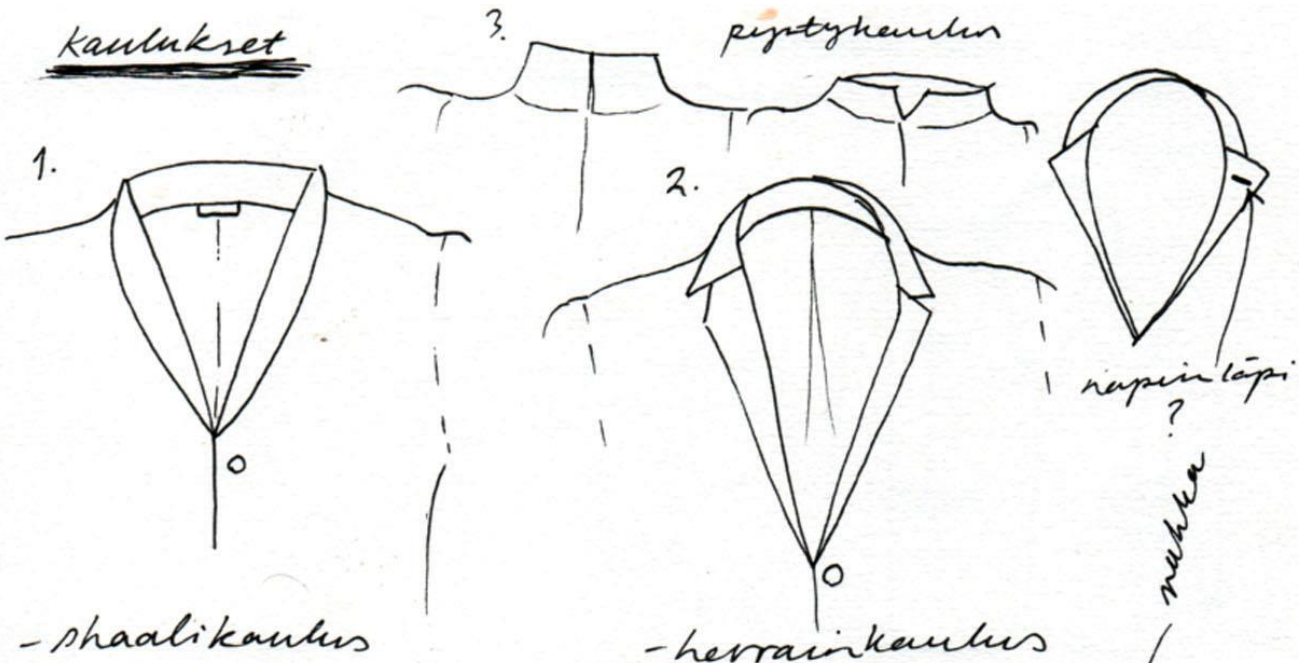
langanväri

- ① musta
- ② ruskea
- ③ harmaa

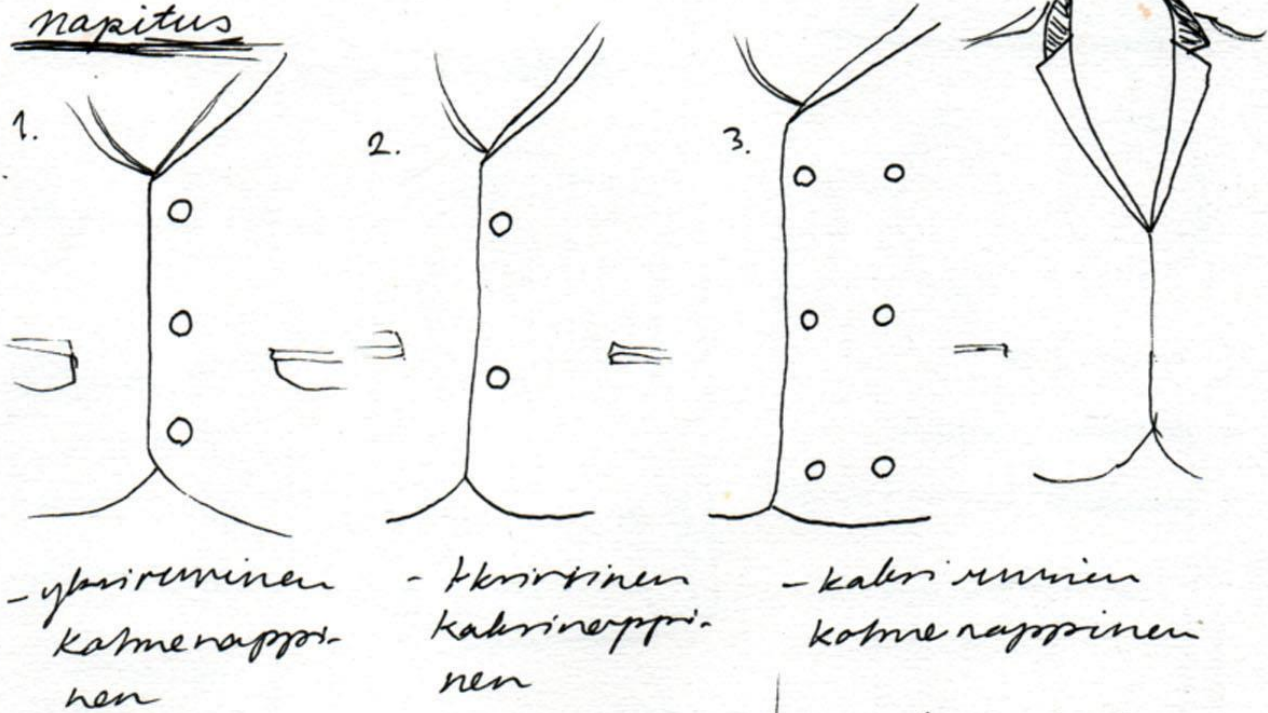
tuleeko
 kantiileki
 mi ei?

käsi vai
 koneelle?

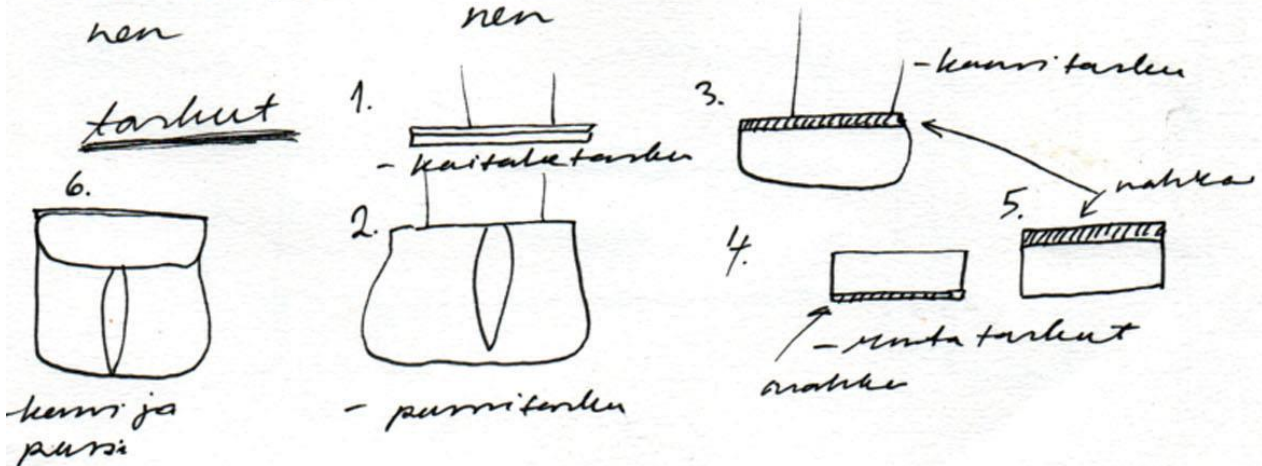
Kaulukset

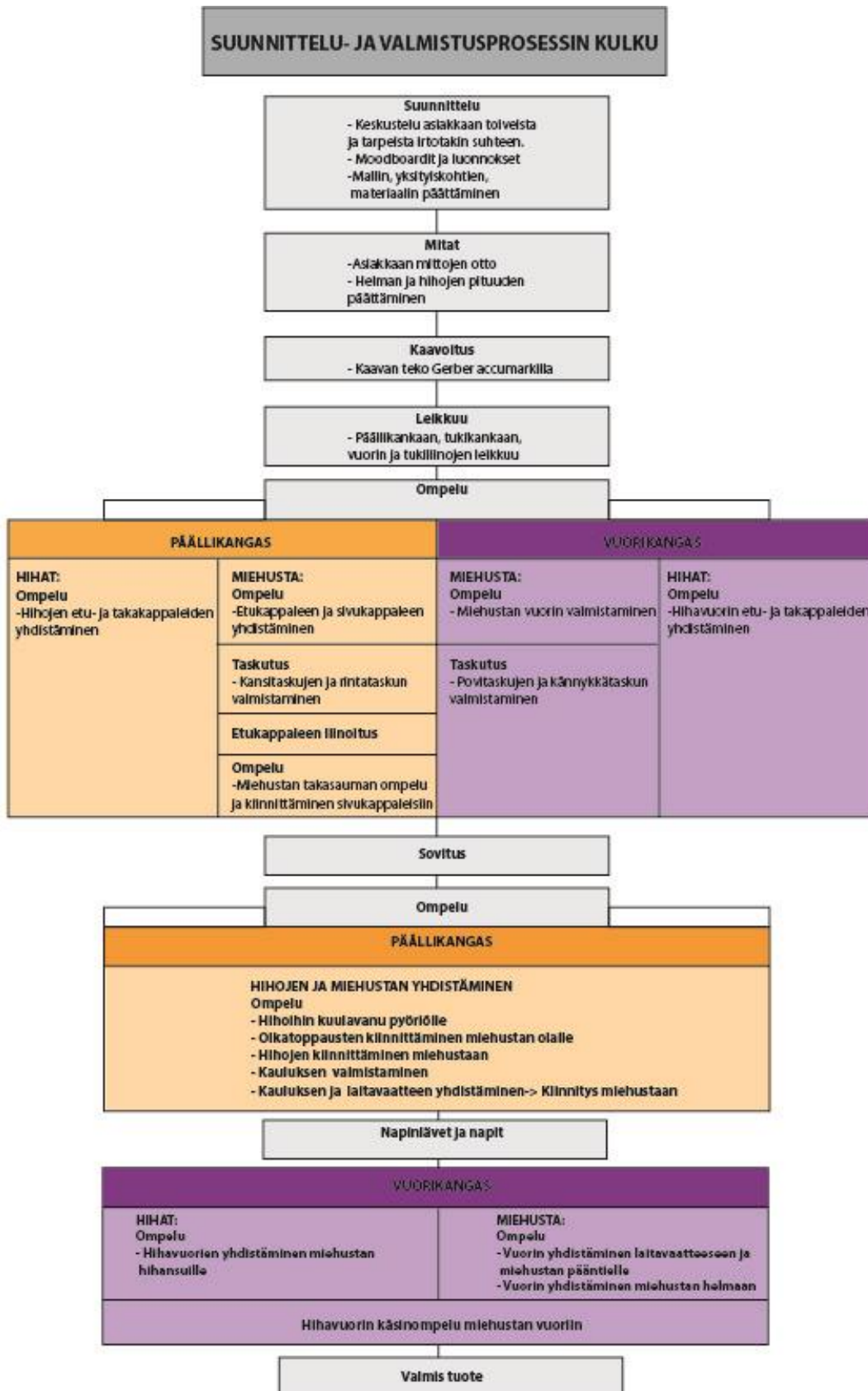

Napitus

Tarhukset

KUVIO 4. Suunnittelu- ja valmistusprosessin kulku (Rautiainen 2015-05-06)

3. SOVITUS

Sovituksen tarkoituksena on saada valmis puku sellaiseksi, että se korostaa vartalon sopusuhtaisuutta sekä peittää mahdolliset vartalon poikkeavuudet. Puvun on lisäksi oltava terveellinen ja mukavakäyttöinen. Sovitus edellyttää vartalon muodon sekä kankaan ja mallin huomioon ottamista. Sovitus ei ole pelkästään näiden seikkojen toteamista, vaan myös puvussa esiintyvien virheiden huomaamista ja korjaamista. Sovitusta opetellaan perustöiden ja asiakkaiden yhteydessä. Sovitus perustuu havaintoihin ja siksi sen harjoittelu käytännössä kehittää sovitustaitoa. Sovitustaito opitaan osittain "kantapään kautta", koska sovitusta on virheiden korjaamista. Siksi olisi heti alussa opetettava, mistä virheet aiheutuvat. Silloin ne vältettäisiin ainakin osittain jo ennen sovitusta. Viittaamme tässä kohdassa mitanottoon ja varsinkin vartalosta tehtyihin havaintoihin mitanoton yhteydessä, sekä seminaarityömme osaan, jossa käsitellään yleisimmät virheet ja niiden korjaaminen.

Katsoimme aiheelliseksi käsitellä vain puvun ensimmäisen sovituksen, koska se on tärkein. Toinen sovitusta on vain tarkistus siitä, että ensimmäinen sovitusta on onnistunut ja oikein suoritettu.

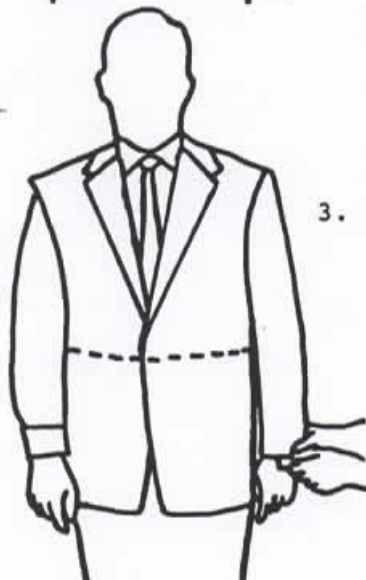
3.1 ENSIMMÄINEN SOVITUS

1. Yleissilmäys, etuosan tarkistus.

2. Yleissilmäys, takaosan tarkistus.

3. Tarkistetaan hihan pituus.

4. Tarkistetaan hihan asento.

5. Irrotetaan hiha ja alikaulus.
Käytetään apuna pieniä saksia.

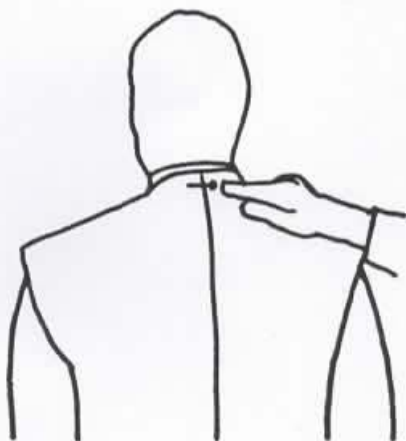

6. Asetetaan takki paikoilleen var-
talon mukaan.

- 13 -

7. Tarkistetaan selän pituus ja sopivuus.

8. Kun takki on oikealla paikalla, laitetaan nuppineula takin selän läpi paitaan kiinni.

9. Ratkotaan olkasauma ja irrotetaan olkatoppaus. Aloitetaan aina vasemmasta olkapästä.

- 14 -

10. Asetetaan olkatoppaus oikeaan paikkaan.

11. Olkatoppaus mukailee selän ja olkapäiden rakennetta.

12. Tartutaan etukappaleesta kiinni olkapään kärjestä ja edestä vyötäröltä. Sovitetaan vartalorakenteen mukaan. Vyötärömerkit kohdakkain.

- 15 -

13. Etukappale on sovitettava hyvin olkapäältä vartalon mukaisesti. Kangas tasoitetaan hyvin.

14. Tarkistetaan sivuosan pituus. Sivellään ylöspäin.

15. Tätä sivelyliikettä jatketaan aivan ylös asti.

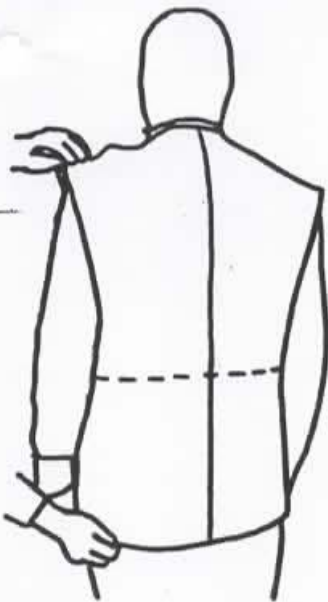
- 16 -

16. Vasta kun etukappale on asetettu oikein, voidaan olkapään kiinnitys aloittaa. Aluksi vain yhdellä nuppineulalla. Nuppineulan paikka kaulapisteestä n. 1/3 olkapään kärkeen.

17. Pannaan takki vyötäröltä nuppineulalla kiinni.

18. Tarkistetaan sivusauman pituus.

19. Olkasauman asettelemista jatke-
taan edelleen.

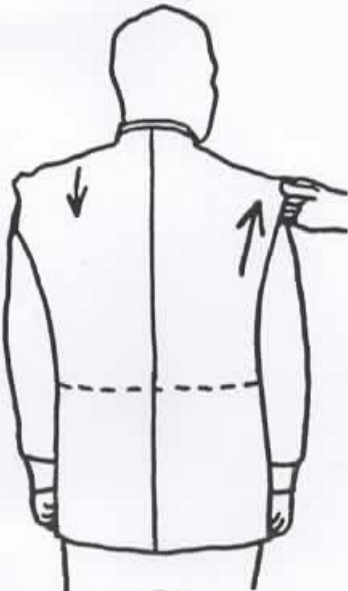
20. Tarpeeksi tilaa lapaluille.

21. Olkasaumaan tarpeeksi löysää,
mutta ei liikaa. Huomioitava
kankaan silittettävyys.

22. Sivun pituudet otetaan huomioon.

23. Selkä nostetaan tällä kohtaa ylös.

24. Irrotetaan nuppineula kantista ja katsotaan olkapäät.

25. Sovitetaan oikea etukappale samalla tavalla vartalon mukaisesti kuin vasenkin.

26. Yhtäsuuri kaula-aukon korkeus on tärkeä.

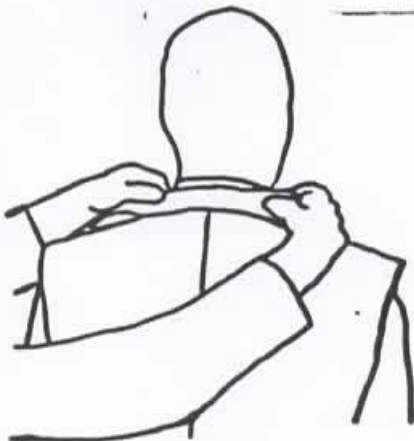
27. Kun ensimmäinen nuppineula on oikeassa olkapäessä, kiinnitetään kanttinuppineula uudestaan vyötärölle.

28. Molemmat olkapäät on sovitettu. Selän pitäisi laskeutua hyvin. Tarkistetaan ja merkataan selän pituus.

29. Etukappaleessa ei saa olla enää tasapainovirheitä. Tarkistetaan ja merkataan etukappaleen pituus.

30. Tarkistetaan kauluksen korkeus.

- 21 -

31. Kiinnitetään alikaulus nuppi-
neuloilla. Aloitetaan keskeltä.

32. Kauluksen korkeus tarkistetaan
paidan kauluksen mukaan.

33. Sovitetaan kaulus kuosin taite-
viivaa pitkin.

34. Tarkistetaan kauluksen vetävyys.

35. Tarkistetaan olkapäiden leveydet.
Piirretään kädentiet.

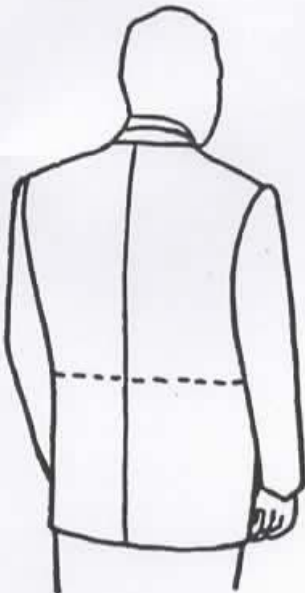
36. Tarkistetaan rintataskun, sivutaskujen ja nappien paikat sekä kuosin leveys ja korkeus. Merkitään käden asento.

- 24 -

3.4 TOINEN SOVITUS

1. Etuosan tarkistus

2. Takaosan tarkistus